

ΕΤΟΣ
16^ο

ΦΥΛΛΟ 173

ΜΑΪΟΣ

2024

Ο ΡΥΘΜΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024

Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024: «Η στρατηγική επένδυση στη Νοσηλευτική μπορεί να αποφέρει σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη»

Οι Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών στο Γ.Ν. Σερρών, στο Γ.Ν. Άμφισσας, στο Γ.Ν. Λιβαδίας, στο Ν.Ν.Α. τίμησαν την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024

Οι Νοσηλευτές «ΑΙΜΟΔΟΤΗΣΑΝ» το Εθνικό Σύστημα Υγείας, στην 5η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία της Ε.Ν.Ε.

Προτεραιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών οι προσλήψεις Νοσηλευτών

Ο ρόλος των Νοσηλευτών ως Διευθυντικά Στελέχη των Νοσοκομείων στο επίκεντρο της συνάντησης με τα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας στο πλαίσιο του έργου: «HEALTH-ID»

Τιμητική βράβευση της Ε.Ν.Ε. στο 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας Νοσηλευτών

5ο Περιφερειακό Τμήμα Κρήτης Ε.Ν.Ε.: «Επισκέψεις στα Νοσοκομεία της Κρήτης στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών»

3η Δερματολογική Νοσηλευτική Ημερίδα – Νοσοκομείο «ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ»: Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών, στο επίκεντρο της νοσηλευτικής δερματολογικής φροντίδας»

Υλοποίηση του Προγράμματος «Οι Νοσηλευτές εκπαιδεύουν... οι Πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ»: 7ο Γενικό Λύκειο Ίλιου, 1ο Δημοτικό Σχολείο Καλυβίων, 7ο Δημοτικό Σχολείο Κερασινίου, «ΜΑΥΡΟΓΕΝΕΙΟ» Επαγγελματικό Λύκειο Σάμου, Εργαστηριακό Κέντρο Σάμου – Εσπερινό επαγγελματικό Λύκειο Σάμου, Γυμνάσιο Αρμυχωρίου Φλώρινας, 6ο Γυμνάσιο Ίλιου, Ιατρικοί Επισκέπτες Δυτικής Ελλάδας

Υλοποίηση Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου Πρώτων Βοηθειών – Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης στο Γ.Ν. Πτολεμαΐδας «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ»

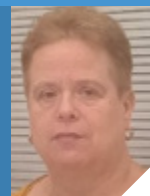
Οι σπουδαστές της Σ.Α.Ε.Κ – Γ.Ν.Ν.Θ. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ» και της Σ.Α.Ε.Κ. – Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ», έδωσαν «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ»

Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»: Δ. Σκουτέλης – Γ. Αβραμίδης: «Ζητούνται (αλλά δεν βρίσκονται) Νοσηλευτές»

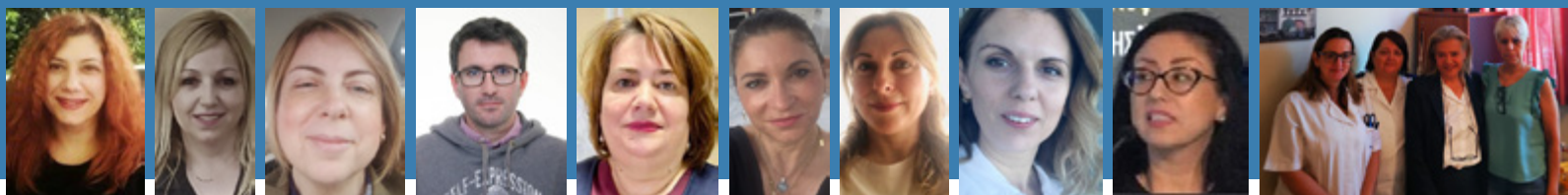

Dr. João Breda, WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office & Special Adviser for the Regional Director, Special Representative and Officer in Charge, WHO Greece & Christos Triantafyllou, Project Officer Quality of Care, WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office: «The Indispensable Role of Nursing in the Healthcare System»

Σοφία Χατζηδήμου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπουργείου Υγείας: «Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024»

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία για την Σχολική Νοσηλευτική & την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ογκολογικής Νοσηλευτικής 2024

Ο ΡΥΘΜΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βασιλίσσης Σοφίας 47
Τ.Κ. 106 76 Αθήνα,
Τηλ.: 210 3648044
e-mail: info@enne.gr

www.enne.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημήτριος Σκουτέλης / Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Τζαννής Πολυκανδριώτης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Απόστολος Κωστής / Αντιπρόεδρος Α' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Μπαλιόζογλου / Αντιπρόεδρος Β' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Κωνσταντία Μπελαλή / Αναπληρωτής Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Λάμπρος Μπίζας / Ταμίας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Αβραμίδης / Οργανωτικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Μέλη:

Γεώργιος Κούρτης
Γεώργιος Αρβανίτης
Ευτυχία Γάγκου
Παναγιώτης Κοσκινάς
Μαρία Κωστίκου
Μιχαήλ Μαντζανάς
Ευάγγελος Ναλμπάντης
Σταύρος Πανόπουλος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Γεώργιος Αβραμίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

www.enne.gr

Γιάννης Μπατίς

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Δημήτριος Σκουτέλης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

POWER GRAPHICS
Αγνώστων Ηρώων 101, Ν. Ιωνία
Τηλ.: 210 2717979
e-mail: info@powergraphics.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα
απηχούν τις απόψεις του υπογράφοντος
και δεν εκφράζουν υποχρεωτικά την εφημερίδα.
Χειρόγραφα, δημοσιευμένα ή μή,
δεν επιστρέφονται.
Απαγορεύεται η ανατύπωση
ή εκμετάλλευση μέρους
ή όλου του κειμένου χωρίς
την έγγραφη άδεια του εκδότη.

A **Α.Σ.Ε.Π.: Έκδοση**
οριστικών αποτελεσμάτων
προκήρυξης 7Κ/2022 – Τ.Ε.
Νοσηλευτικής

σελ. 03

B **Α.Σ.Ε.Π. – Έκδοση**
προκήρυξης 2Κ/2024:
Θέσεις Νοσηλευτών

σελ. 03

Γ **Ενημέρωση μελών Ε.Ν.Ε. για**
την υποβολή αιτήσεων για
την είσοδο στο Στρατιωτικό
Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του
Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα)

σελ. 03

Δ **Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα**
μέλη της Ε.Ν.Ε.

σελ. 04

ΕΝΕ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
«Η Ισχύς εν τη ενώσει»

Α

Α.Σ.Ε.Π.: Έκδοση οριστικών αποτελεσμάτων προκήρυξης 7Κ/2022 – Τ.Ε. Νοσηλευτικής

Εκδόθηκαν και καταχωρίστηκαν στην ιστοσελίδα του ΑΣΕΠ τα οριστικά αποτελέσματα της Προκήρυξης 7Κ/2022 (Φ.Ε.Κ. 60/31.08.2022/τ. Α.Σ.Ε.Π.) για την πλήρωση, με σειρά προτεραιότητας, μεταξύ άλλων, δύο χιλιάδων διακοσίων πενήντα τριών (2.253) θέσεων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, μόνιμου προσωπικού σε φορείς του Υπουργείου Υγείας και

προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου διάρκειας τριών (3) ετών στο Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου (Ν.Π.Ι.Δ.), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 5043/2023 και των άρθρων 28-30 του ν. 4765/2021.

Αναλυτικά η ανακοίνωση: <https://info.asep.gr/node/72535>

Β

Α.Σ.Ε.Π. – Έκδοση προκήρυξης 2Κ/2024: Θέσεις Νοσηλευτών

Εκδόθηκε η με αριθμό 2Κ/2024 Προκήρυξη του Α.Σ.Ε.Π. (Φ.Ε.Κ. 12/τ.Α.Σ.Ε.Π./23.04.2024 και 15/τ.Α.Σ.Ε.Π./08.05.2024) που αφορά στην πλήρωση με σειρά προτεραιότητας οκτακοσίων δέκα επτά (817)

θέσεων μόνιμου προσωπικού σε φορείς του Υπουργείου Υγείας και προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου διάρκειας τριών (3) ετών στο Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου (Ν.Π.Ι.Δ.) Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης καθώς και θέσεων (από μεταφορά) Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4765/2021.

Η προθεσμία υποβολής των ηλεκτρονικών αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία αρχίζει στις 15 Μαΐου 2024 ημέρα Τετάρτη και ώρα 8:00 και λήγει στις 31 Μαΐου 2024, ημέρα Παρασκευή και ώρα 14:00.

Αναλυτικά η ανακοίνωση: <https://info.asep.gr/node/72563>

Γ

Ενημέρωση μελών Ε.Ν.Ε. για την υποβολή αιτήσεων για την είσοδο στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα), <https://enne.gr/nea/ενημέρωση-παραλαβής-δελτίων-εισόδου/>

Σε ότι αφορά τις αιτήσεις έκδοσης δελτίου εισόδου για την Π.Ο.Ν., οι οποίες έχουν κατατεθεί μέχρι και τον Ιανουάριο 2024, σας ενημερώνουμε ότι έχουν παραληφθεί και προωθούνται σταδιακά στα μέλη της Ε.Ν.Ε.

Λόγω της μεγάλης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την έκδοση ειδικού δελτίου εισόδου των μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού στην Αθήνα, η κατάθεση των αιτήσεων πραγματοποιείται καθημερινά. Οι αιτήσεις συγκεντρώνονται στο τέλος κάθε μήνα και θα κατατίθενται στην Π.Ο.Ν., ώστε να υπάρχει συνεχιζόμενη ροή.

Σε ότι αφορά την ανανέωση των δελτίων εισόδου με ημερομηνία λήξης (12/2024), θα υπάρξει σχετική ανακοίνωση το επόμενο διάστημα.

Για την αίτηση έκδοσης ατομικής κάρτας εισόδου απαιτούνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

Υπεύθυνη δήλωση Π.Ο.Ν.

Δύο έγχρωμες φωτογραφίες ταυτότητας (3εκ. Χ 4 εκ.) του αιτούντος.

Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του μέλους ή των μελών της οικογένειας.

Βεβαίωση ανανέωσης εγγραφής Ε.Ν.Ε.

Τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία της Ε.Ν.Ε. καθημερινά, είτε δια ζώσης, είτε ταχυδρομικώς, (Ταχ. Δ/ση: Βασιλίσσης Σοφίας 47, Τ.Κ.: 106 76 Αθήνα, 2ος όροφος).

Πα το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Εκπρωτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε.

α. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στην Παιδική Κατασκήνωση: «The RANCH», https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/25611

β. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Ειδικό Κέντρο Εφοδιασμού Μονάδων Στρατού Ε.Κ.Ε.Μ.Σ. (Χαϊδάρη, Αττικής), <https://enne.gr/nea/25252>

γ. Εθνική Λυρική Σκηνή: Εκπρωτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε., <https://enne.gr/nea/24758>

δ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Ειδικό Κέντρο Εφοδιασμού Μονάδων Στρατού Ε.Κ.Ε.Μ.Σ. (Νομός Αττικής), https://enne.gr/nea/deltia_tipou/24697

ε. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Διδυμότειχου & στα Παραρτήματα Ορεστιάδας & Σουφλίου, <https://enne.gr/nea/24756>

στ. Κολλέγιο Rene Descartes – Ε.Ν.Ε.: Ειδικό πακέτο οικονομικών προνομίων φοίτησης στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα του Κολλεγίου, https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/24328

ζ. Παροχή έκπτωσης 10% για αγορές σε είδη ορόφου από τις ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε., https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/23256

η. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Θεσσαλονίκης: <https://enne.gr/nea/18965>

θ. ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ και ΣΙΑ ΟΒΕΕ: Παροχή έκπτωσης 25% στα μέλη της Ε.Ν.Ε. για αγορές προϊόντων, https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/23161

ι. Παροχή έκπτωσης 20% για τις αγορές επιστημονικών συγγραμμάτων από τις Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας: <https://enne.gr/nea/18909>

κ. Παροχή έκπτωσης 10% για τις αγορές επιστημονικών συγγραμμάτων από τις Επιστημονικές Εκδόσεις ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε.: <https://enne.gr/nea/18810>

Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024: «Η στρατηγική επένδυση στη Νοσηλευτική μπορεί να αποφέρει σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη»

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών, η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, τιμά όλους τους Νοσηλευτές, οι οποίοι με αυτοθυσία συνεχίζουν να παρέχουν καθημερινά ποιοτική νοσηλευτική φροντίδα σε όλες τις Υπηρεσίες Υγείας αδιάκοπα, πρεσβεύοντας τις ηθικές αξίες και τα ιδανικά της νοσηλευτικής δεοντολογίας, ως άξιοι συνεχιστές του έργου της Βρετανίδας πρωτοπόρου Νοσηλεύτριας Florence Nightingale.

Το φετινό μήνυμα: «Our Nurses. Our Future. The economic power of care», έρχεται να υπενθυμίσει στις πολιτικές υγείας την επιτακτική ανάγκη της επένδυσης στην Νοσηλευτική σε πολλαπλά επίπεδα. Η έλλειψη Νοσηλευτών στις Υπηρεσίες Υγείας αποτελεί ένα παγκόσμιο πρόβλημα καθώς σε όλες τις χώρες παρατηρείται μεγάλη αποστροφή των νέων ανθρώπων από το επάγγελμα, αλλά και των ίδιων των Νοσηλευτών, οι οποίοι είτε βρίσκονται σε καθεστώς «σιωπηλής» παραίτησης είτε επιλέγουν να εργαστούν σε διαφορετικά επαγγέλματα, καθώς οι συνθήκες εργασίας είναι επισφαλείς σε πολλαπλά επίπεδα και δεν τους παρέχουν σε καμία περίπτωση κίνητρα παραμονής, αλλά αντιθέτως τους παρέχουν αιτίες διαφυγής.

Η «ραχοκοκαλιά» ή «καρδιά» των Συστημάτων Υγείας, όπως χαρακτηρίζονται οι Νοσηλευτές από τους Διεθνείς Οργανισμούς «νοσούν» από τις ολέθριες συνέπειες της διαχρονικής υποστελέχωσης και κινδυνεύουν

πλέον να αποδεκατιστούν λόγω της μαζικής αποστροφής του ανθρώπινου δυναμικού από το νοσηλευτικό επάγγελμα. Οι υπεύθυνοι χάραξης των πολιτικών υγείας θα πρέπει να κατανοήσουν ότι χωρίς Νοσηλευτές τα Συστήματα Υγείας δεν θα είναι βιώσιμα σε πολλαπλά επίπεδα και κυρίως θα είναι επισφαλής ως προς την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας. Η Νοσηλευτική Επιστήμη δεν χωρά εκπτώσεις ως προς την παροχή φροντίδας, αλλά χρειάζεται στρατηγική επένδυση, ώστε να μπορεί να αποφέρει σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών αποτελεί πηγή έμπνευσης για όλους μας, ώστε να συνεχίζουμε να ασκούμε το λειτουργήμα της επιστήμης που υπηρετούμε με αφοσίωση προς τους ασθενείς μας και με αυταπάρνηση απέναντι στις καθημερινές αντιξοότητες των Συστημάτων Υγείας, διατηρώντας και μεταλαμπαδεύοντας το φως από το λύχνο της Florence Nightingale στις νέες γενιές Νοσηλευτών.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

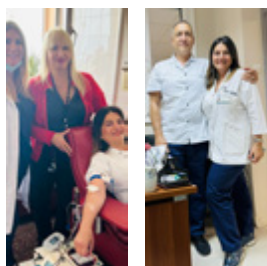

Οι Νοσηλευτές «ΑΙΜΟΔΟΤΗΣΑΝ» το Εθνικό Σύστημα Υγείας, στην 5^η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία της Ε.Ν.Ε.

Γ.Ν. Ασκληπιείο Βούλας

Γ.Ν. Ημαθίας – Ν.Μ. Βέροιας

Γ.Ν. Βόλου «ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΕΙΟ»

Γ.Ν. Κατερίνης

Γ.Ν. Κοζάνης «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ»

Γ.Ν. Λάρισας «ΚΟΥΤΑΙΜΠΑΝΕΙΟ & ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕΙΟ»

Γ.Ν. Ημαθίας – Ν.Μ. Νάουσας

Γ.Ν. Σάνθης

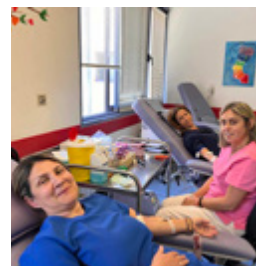
Γ.Ν.Θ. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Γ.Ν. Πρέβεζας

Γ.Ν. Χανίων «Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»

Γ.Ν.Α. «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»

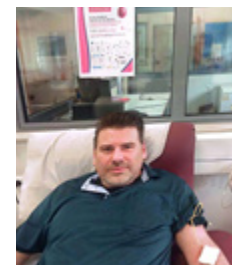
Γ.Ν.Α. «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ», Ε.Ε.Σ.

Γ.Ν. Ηρακλείου «ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ – ΠΑΝΑΝΕΙΟ»

Γ.Ν.Θ. «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»

Γ.Ν.Θ. «ΪΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ»

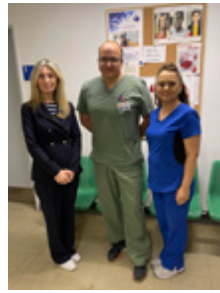

Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»

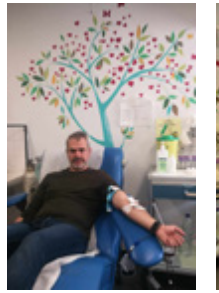

Γ.Ο.Ν.Κ. «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»

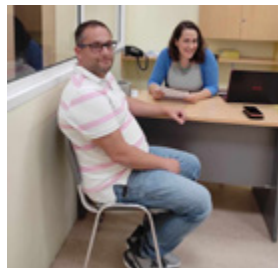
Π.Γ.Ν. Ιωαννίνων

Π.Γ.Ν. Πατρών «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΒΟΗΘΕΙΑ»

Ψ.Ν.Α. «ΔΑΦΝΙ»

Π.Γ.Ν. Λάρισης

Π.Γ.Ν.Θ. «ΑΧΕΠΑ»

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών 2024, η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος σε συνεργασία με τα Περιφερειακά της Τμήματα, τις Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, διοργάνωσαν την 5η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία, το τριήμερο 10 – 11 & 13 Μαΐου 2024.

Οι Νοσηλευτές τίμησαν με την εθελοντική τους προσφορά την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών, συνεισφέροντας στις αυξημένες ανάγκες αίματος, προάγοντας παράλληλα την αξία της εθελοντικής – μη αμειβόμενης αιμοδοσίας, για την ενίσχυση της κοινωνικής ευαισθητοποίησης και αλληλεγγύης. Παράλληλα ενίσχυσαν σημαντικά την Ομάδα Εθελοντών Αιμοδοτών του 1^{ου} Π.Τ. της Ε.Ν.Ε., ώστε να υπάρχει απόθεμα για τα μέλη μας σε περίπτωση ανάγκης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συχαίρει όλους τους εθελοντές

αιμοδότες για τη συμμετοχή τους, όπως επίσης και τους Προέδρους των Περιφερειακών Τμημάτων και τις Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών για τον συντονισμό της 5^{ης} Πανελληνίας Εθελοντικής Αιμοδοσίας. Ιδιαίτερως δε, απονεμίει τα εύσημα για πολλοστή φορά στον Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας κ. Παναγιώτη Κατσίβελα και σε όλο το προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας, για την εξαιρετική συνεργασία, τον επαγγελματισμό και το πολύ σπουδαίο έργο τους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζανής Πολυκανδριώτης

Προτεραιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών οι προσλήψεις Νοσηλευτών

Την Παρασκευή 10 Μαΐου 2024 πραγματοποιήθηκε συνάντηση του Προέδρου της Ε.Ν.Ε. κ. Δημήτριου Σκουτέλη με την Υπουργό Εσωτερικών κ. Νίκη Κεραμέως κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν ζητήματα τα οποία αφορούν τους Νοσηλευτές, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην υποστελέχωση και στις άμεσες προσλήψεις στις Υπηρεσίες Υγείας.

Καθώς οι προσλήψεις μόνιμου προσωπικού στις Υπηρεσίες Υγείας είναι πλέον τραγικά δυσανάλογες σε σχέση με τις αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδοτήσεων και παραιτήσεων των Νοσηλευτών, έχει δημιουργηθεί ένα άκρως επισφαλές εργασιακό περιβάλλον, το οποίο εξουθενώνει καθημερινά τους Νοσηλευτές. Μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο, η υφιστάμενη χρονοβόρα διαδικασία των προκηρύξεων μέσω Α.Σ.Ε.Π., οι οποίες κατά μέσο όρο χρειάζονται 2.5 – 3 χρόνια για να ολοκληρωθούν, έχει ως αποτέλεσμα να ωθεί τους Νοσηλευτές να φτάνουν σε σημείο να μην αποδέχονται τους διορισμούς, καθώς στο μεσοδιάστημα μέχρι την έκδοση των οριστικών αποτελεσμάτων έχουν αλλάξει οι συνθήκες διαβίωσης τους σε εργασιακό

και κοινωνικό επίπεδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη έκδοση των οριστικών αποτελεσμάτων της προκήρυξης 7Κ/2022, όπου σημαντικός αριθμός Νοσηλευτών έχουν ήδη αρνηθεί το διορισμό τους.

Επιπλέον τόσο οι τακτικές προκηρύξεις, όσο και οι προκηρυσσόμενες θέσεις Νοσηλευτών σαφώς και δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες στελέχωσης, καθώς δεν ανταποκρίνονται αριθμητικά και στις δύο περιπτώσεις, ώστε να υπάρχει συνεχιζόμενη εισροή Νοσηλευτών και επαρκής στελέχωση των Υπηρεσιών Υγείας.

Η Υπουργός Εσωτερικών ήταν πλήρως ενήμερη για την κρίσιμότητα της κατάστασης και τις επιπλοκές τις οποίες θα επιφέρει στο Εθνικό Σύστημα Υγείας η παρατεταμένη έλλειψη Νοσηλευτών και τόνισε ότι προτεραιότητα του Υπουργείου αποτελεί η άμεση εξεύρεση λύσεων, ώστε να αυξηθούν οι τακτικές προκηρύξεις για τους Νοσηλευτές και το Νοσηλευτικό Προσωπικό μέσω Α.Σ.Ε.Π. και παράλληλα να μειωθούν οι χρόνοι οριστικοποίησης των αποτελεσμάτων, ώστε σταδιακά να αυξηθεί η στελέχωση των Υπηρεσιών Υγείας με μόνιμο προσωπικό.

Η συνάντηση ήταν άκρως εποικοδομητική και τέθηκαν τα θεμέλια για μια ισχυρή και αμφίδρομη συνεργασία, καθώς η υποστελέχωση των Υπηρεσιών Υγείας με Νοσηλευτές, αφενός αποτελεί ένα παγκόσμιο πρόβλημα, αφετέρου όμως δεν αφήνει κανένα περιθώριο αδράνειας ή εφησυχασμού για τα ελληνικά δεδομένα, ώστε να μπορέσουμε να στελεχώσουμε τις Υπηρεσίες Υγείας και να εξασφαλίσουμε τη βιωσιμότητα του Ε.Σ.Υ. και της Δημόσιας Υγείας σε πολλαπλά επίπεδα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζανής Πολυκανδριώτης

Ο ρόλος των Νοσηλευτών ως Διευθυντικά Στελέχη των Νοσοκομείων στο επίκεντρο της συνάντησης με τα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας στο πλαίσιο του έργου: «HEALTH-IQ»

Σε συνέχεια της αγαστής συνεργασίας της Ε.Ν.Ε. με την Επιτροπή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας στο πλαίσιο του έργου HEALTH-IQ, πραγματοποιήθηκε εκ νέου συνάντηση μεταξύ αντιπροσωπίας μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ν.Ε. και των εκπροσώπων του Π.Ο.Υ. Mr. Christos Triantafyllou, Project Officer Quality of Care, WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office, Dr. Mafaten Chaouali, Technical Officer Hospitals-Quality and Patient Safety, WHO Regional Office for Europe, Dr. Eric de Roodenbeke, Consultant, WHO Regional Office for Europe και Mrs. Joana Seinga, External Invited Expert, NOVA National School of Public Health, Nova University of Lisbon, Lisbon, Portugal, με σκοπό την αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης σε ότι αφορά το ρόλο των Νοσηλευτών, ως Διευθυντές Νοσηλευτικών Υπηρεσιών στη Διοίκηση των Νοσοκομείων, αλλά και στη γενικότερη διασύνδεσή τους με τα κέντρα λήψης αποφάσεων στις Υγειονομικές Περιφέρειες και στο Υπουργείο Υγείας. Τονίστηκε χαρακτηριστικά ότι οι θέσεις των Διευθυντών Νοσηλευτικής Υπηρεσίας στην Ελλάδα είναι στην πλειοψηφία τους μετέωρες και στην ευχέρεια των Διοικητών των Νοσοκομείων, καθώς πραγματοποιούνται μέσω αναθέσεων κι όχι μέσω της διαδικασίας αξιολογικών κρίσεων, η οποία αφενός προβλέπεται στον Δημόσιο Τομέα, αφετέρου όμως δεν εφαρμόζεται εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Επιπλέον αναφέρθηκε και η διαχρονική παθογένεια του Εθνικού Συστήματος Υγείας να εξακολουθεί να έχει αποκλεισμένους τους Διευθυντές και τις Διευθύντριες των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών από τα Διοικητικά Συμβούλια των Νοσοκομείων.

Επιπλέον συζητήθηκαν οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι Διευθυντές-τριες Νοσηλευτικών Υπηρεσιών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και οι τρόποι με τους οποίους τις αντιμετωπίζουν για την εύρυθμη λειτουργία των Νοσηλευτικών Μονάδων, έχοντας ως κυρίαρχο παράγοντα την τραγική υποστελέχωση των Υπηρεσιών Υγείας, η

οποία και επηρεάζει σαφέστατα την ασφαλή λειτουργία των Νοσοκομείων τόσο απέναντι στους ασθενείς, όσο και στους ίδιους τους Νοσηλευτές σε πολλαπλά επίπεδα. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός φτάσαμε στο τραγικό σημείο η συντριπτική πλειοψηφία των Νοσηλευτών να επιθυμεί να εγκαταλείψει το επάγγελμα, είτε αναζητώντας εργασία στο εξωτερικό, είτε αλλάζοντας επάγγελμα ή χώρο εργασίας. Επιπλέον όσοι παραμένουν στο Εθνικό Σύστημα Υγείας στην πλειοψηφία τους βρίσκονται υπό καθεστώς «σιωπηρής» παραίτησης. Κι όπως αποσαφηνίστηκε ευκρινώς οι κύριες αιτίες είναι οι επισφαλείς και συνάμα εξοντωτικές εργασιακές συνθήκες με όλα τα παρελκόμενά τους και βεβαίως οι πολύ χαμηλοί μισθοί που λαμβάνουν οι Νοσηλευτές.

Επίσης τονίστηκε ιδιαιτέρως το «ιατροκεντρικό» προφίλ του Εθνικού Συστήματος Υγείας, το οποίο επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τους Διευθυντές και τις Διευθύντριες Νοσηλευτικών Υπηρεσιών κατά την άσκηση των καθηκόντων έχοντας ως αποτέλεσμα παρεμβατικές συμπεριφορές από

τις υπόλοιπες Διευθύνσεις Υπηρεσιών των Νοσοκομείων, ως προς τις «εξαναγκαστικές» μετακινήσεις Νοσηλευτών για τη στελέχωση π.χ. επιπλέον Νοσηλευτικών Τμημάτων ή Μονάδων, οι οποίες και λειτουργούν μέσα σε επισφαλείς συνθήκες τόσο για τους ασθενείς, όσο και για τους Νοσηλευτές λόγω τη μη τήρησης των κριτηρίων συσχέτισης Νοσηλευτών/Ασθενών. Ακόμη τέθηκε το πολύ σοβαρό ζήτημα της Διοίκησης των Νοσοκομείων από Διοικητές – Διοικήτριες οι οποίοι ουδεμία σχέση έχουν με το αντικείμενο των Υπηρεσιών Υγείας, με αποτέλεσμα να λαμβάνουν ανορθολογικές αποφάσεις, οι οποίες επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των Μονάδων Υγείας.

Στη συνέχεια της συζήτησης τέθηκαν οι προοπτικές της από κοινού εκπαίδευσης των Διευθυντών από τις Διευθύνσεις των Νοσοκομείων στο πλαίσιο της διεπιστημονικής διοίκησης και της αντιμετώπισης της επαγγελματικής εξουθένωσης, της ανάπτυξης δεξιοτήτων επικοινωνίας, αλλά και της εξειδικευμένης εκπαίδευσης σε σύγχρονα εργαλεία διοίκησης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού στις Υπηρεσίες Υγείας. Αναγνωρίστηκε και από τις δύο πλευρές ότι η διεπιστημονική εκπαίδευση σε επίπεδο Διευθυντών Υπηρεσιών είναι μια αναγκαιότητα, ιδιαίτερως στη σημερινή εποχή, όπου όλα τα Συστήματα Υγείας βιώνουν μια πρωτοφανή κρίση σε ότι αφορά τη στελέχωση τους με επαγγελματίες υγείας. Μια τέτοιου είδους

εκπαίδευση θα είχε πολλαπλά οφέλη τα οποία θα στόχευαν στην ενίσχυση της διοίκησης και της ηγεσίας των Νοσοκομείων με επίκεντρο την παροχή ποιοτικών Υπηρεσιών Υγείας και την προαγωγή της ασφάλειας των ασθενών, αλλά και των επαγγελματιών Υγείας.

Η συνάντηση ολοκληρώθηκε μέσα σε ένα ιδιαίτερως εποικοδομητικό κλίμα αμοιβαίας κατανόησης και από κοινής ανησυχίας σχετικά με την εξέλιξη του νοσηλευτικού επαγγέλματος και κυρίως για το ρόλο των Νοσηλευτών μέσα στα Συστήματα Υγείας, γεγονός όμως το οποίο λειτούργησε ως εφελθτήριο για την εξεύρεση ρεαλιστικών λύσεων, ώστε οι Νοσηλευτές να ηγούνται μέσα στα Συστήματα Υγείας, όπως προστάζουν διαχρονικά οι Διεθνείς Οργανισμοί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. ευχαριστεί θερμά τα μέλη της επιτροπής του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και δηλώνει αρωγός στο πολύ σημαντικό έργο της για την ενίσχυση του νοσηλευτικού τομέα και τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας και της ασφάλειας των ασθενών.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Τιμητική βράβευση της Ε.Ν.Ε. στο 15^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας Νοσηλευτών

Στο πλαίσιο της διεξαγωγής του 15^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου της Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας Νοσηλευτών, το οποίο διεξήχθη από τις 22 έως τις 24 Μαΐου 2024, στην Ναύπακτο, η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος έλαβε τιμητική βράβευση για τη συμπλήρωση των είκοσι χρόνων λειτουργίας της και την προσφορά της στην ανάπτυξη του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες του προς την Πρόεδρο της Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας Νοσηλευτών κ. Παναγιώτα Τσούγια, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά και προς όλους τους Νοσηλευτές – μέλη της Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας Νοσηλευτών για την τιμητική βράβευση. Επιπλέον δε συχαίρει την Ελληνική Νεφρολογική Εταιρεία Νοσηλευτών για το έργο της και τη διαχρονική

και διεθνή επιστημονική παρουσία της στο πεδίο της Νεφρολογικής Νοσηλευτικής, δηλώνοντας αρωγός στο έργο των μελών της. Τέλος απευθύνουμε τα εύσημα σε όλα τα μέλη της Οργανωτικής και Επιστημονικής Επιτροπής για την υποδειγματική διεξαγωγή του συνεδρίου και την εγκάρδια φιλοξενία.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

5^ο Περιφερειακό Τμήμα Κρήτης Ε.Ν.Ε.: «Επισκέψεις στα Νοσοκομεία της Κρήτης στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών»

Στο πλαίσιο του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας του Νοσηλευτή ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του 5^{ου} Περιφερειακού Τμήματος της Ε.Ν.Ε. Κρήτης, κ. Ευάγγελος Παπαδάκης και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επισκέφθηκαν τα Νοσοκομεία της Κρήτης αντάλλαξαν ευχές και πρόσφεραν λουλούδια στις Νοσηλεύτριες και στους Νοσηλευτές, αλλά και κορνίζες με αφίσες κατά της βίας απέναντι στους Νοσηλευτές και Ιατρούς που θα τοποθετηθούν σε ειδικά σημεία στα νοσοκομεία.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του 5^{ου} Περιφερειακού Τμήματος της Ε.Ν.Ε. Κρήτης, κ. Ευάγγελος Παπαδάκης με αφορμή το εορτασμό της Ημέρας του Νοσηλευτή, προέβη στην εξής δήλωση: «Η σημερινή μέρα είναι ημέρα γιορτής, είναι ημέρα παγκοσμίου εορτασμού αφιερωμένη στους Νοσηλευτές, στους συγχρόνους ήρωες με την σημαντική και διαρκή συνεισφορά στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και στους πολίτες της χώρας, που σε συνεργασία με τους ιατρούς και τους άλλους επαγγελματίες υγείας, με δεξιότητες, γνώσεις, αυταπάρνηση και αυτοθυσία, κρατούν όρθιο το Ε.Σ.Υ. Με αφορμή την Παγκόσμια ημέρα Νοσηλευτών για άλλη μια φορά ζητούμε

η πολιτεία να αναγνωρίσει περισσότερο την προσφορά των Νοσηλευτών προχωρώντας με την βοήθεια του Επιμελητήριου των Νοσηλευτών, την Ε.Ν.Ε., στην ικανοποίηση όλων των δικαιών αιτημάτων του κλάδου, όπως η ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά, την χορήγηση κίνητρων οικονομικών και μη, την επικαιροποίηση – αναβάθμιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων... κ.λπ., αλλά και στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στην υγεία, στελεκώνοντας καταλλήλα όλες τις δομές του Ε.Σ.Υ., ισχυροποιώντας το ρόλο του Νοσηλευτή, αναπτύσσοντας και βελτιώνοντας σε όλα τα επίπεδα όλες τις παρεχόμενες, υπηρεσίες υγείας, σε συνεργασία και με τους άλλους φορείς».

Καταλήγοντας ο κ. Παπαδάκης ευχήθηκε χρόνια πολλά σε όλες τις νοσηλεύτριες και τους νοσηλευτές.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του 5^{ου} Π.Τ. Κρήτης της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Ευάγγελος Παπαδάκης

Η Γεν. Γραμματέας
Μαρία Αντωννάκη

Η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Άμφισσας τίμησε την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών, η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Άμφισσας τίμησε την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024 πραγματοποιώντας εορταστική ημερίδα με θέμα: «Οι Νοσηλευτές. Το μέλλον μας.», στην αίθουσα Σ.Α.Ε.Κ. του Νοσοκομείου, στις 17 Μαΐου 2024.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης η Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Άμφισσας ανέφερε στον χαιρετισμό της: «Απονέμουμε από καρδιάς τις ευχαριστίες μας σε όλους τους Νοσηλευτές – Νοσηλεύτριες, για την πολύτιμη προσφορά τους, για τη στήριξη και τη φροντίδα τους στον ασθενή αλλά και το μεγαλείο ψυχής και το υψηλό αίσθημα ευθύνης που επιδεικνύουν καθημερινά στο έργο τους».

Στο επιστημονικό πρόγραμμα της ημερίδας συμμετείχαν Νοσηλευτές, Νοσηλεύτριες και Επαγγελματίες Υγείας από το Γ.Ν. Άμφισσας και τις Υπηρεσίες Υγείας του Ν. Φωκίδας (Κέντρο Υγείας Ιτέας, Κέντρο Υγείας Λιδορικού, Υπηρεσία Βοήθεια στο Σπίτι του Δήμου Δελφών, Κατάστημα Κράτησης Β' τύπου Μαλανδρινού, Κατάστημα Κράτησης Άμφισσας, ΚΕΦΙΑΠ

Γ.Ν. Άμφισσας), προσδίδοντας διεπιστημονικό χαρακτήρα στην εκδήλωση, όπως αρμόζει στην σύγχρονη εποχή της παροχής υπηρεσιών υγείας.

Το εξαιρετικά δομημένο και επίκαιρο πρόγραμμα προήγαγε τον επικοινωνιακό διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων και οδήγησε σε χρήσιμα συμπεράσματα για το μέλλον της Νοσηλευτικής στο ιδιαίτερος απαιτητικό και πολυσύνθετο περιβάλλον παροχής Υπηρεσιών Υγείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. απευθύνει τα εύσημα στα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Άμφισσας για την υποδειγματική διοργάνωση της ημερίδας, καθώς και σε όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι μέσα από την πολυπληθή και συνάμα διεπιστημονική παρουσία τους, τίμησαν όλους τους Νοσηλευτές.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Οι Νοσηλευτές του Γ.Ν. Σερρών τίμησαν την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024: «Όταν σώζεις μια ζωή είσαι ήρωας... όταν σώζεις εκατοντάδες είσαι ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ»

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών, η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Σερρών διοργάνωσε τιμητική εκδήλωση στο αμφιθέατρο του Νοσοκομείου στις 14 Μαΐου 2024, ώστε να απονείμει τα εύσημα στο σύνολο του Νοσηλευτικού Προσωπικού για το ήθος, τον αλtruισμό, το υψηλό αίσθημα επαγγελματικής ευθύνης και τη διαχρονική προσφορά τους, τόσο στην παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας προς τους πολίτες, όσο και προς το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο εκπρόσωπος της εκκλησίας Αιδεσιμολογιότατος Πατέρας Ιορδάνης, ο Διοικητής του Νοσοκομείου κ. Νικόλαος Φαρμάκης, ο Αναπληρωτής Διοικητής κ. Παναγιώτης Πεγίδης, ο Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας κ. Σωτήριος Βλάχος, η Διευθύντρια Διοικητικής Υπηρεσίας κ. Μαρία Κυριακοπούλου, ο Πρόεδρος του 2^{ου} Π.Τ. Μακεδονίας-Θράκης της Ε.Ν.Ε. κ. Γεώργιος Μπαλιόζογλου και ο Πρόεδρος του Σωματείου Εργαζομένων του Νοσοκομείου «Αγ. Λουκάς» κ. Ιωάννης Αγοραστός, εκπρόσωπος του Ε.Ε.Σ., ενώ απέστειλε ηχογραφημένο μήνυμα ο Πρόεδρος της Ε.Ν.Ε. κ. Δημήτριος Σκουτέλης και βιντεοσκοπημένο μήνυμα ο Διοικητής της 4^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας & Θράκης κ. Δημήτριος Τσαλικάκης.

Ιδιαίτερως όμως συγκινητική ήταν η αθρόα συμμετοχή των Νοσηλευτών,

αλλά και του συνόλου των επαγγελματιών υγείας, γεγονός το οποίο αποδεικνύει την καθολική αποδοχή και αναγνώριση του έργου των Νοσηλευτών. Αποκορύφωμα της εκδήλωσης αποτέλεσε η τιμητική βράβευση της απελθούσας Διευθύντριας Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Αναστασίας Σαρακατσάνη, για την πολύτιμη προσφορά της στην αποτελεσματική και επιτυχή διαχείριση των έκτακτων συνθηκών που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID – 19.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. απευθύνει τα εύσημα στην Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Βασιλική Σιώη και στα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Σερρών για τη διοργάνωση της τιμητικής εκδήλωσης, καθώς και σε όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι μέσα από την πολυπληθή και συνάμα διεπιστημονική παρουσία τους, τίμησαν όλους τους Νοσηλευτές, επιβεβαιώνοντας τη ρήση: «Η ισχύς εν τη ενώσει».

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

4^η Νοσηλευτική Ημερίδα Γ.Ν. Λειβαδιάς – Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών: «Ο Νοσηλευτής στο επίκεντρο της αντιμετώπισης περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας»

Η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Λειβαδιάς στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών διοργάνωσε στις 23 Μαΐου 2024 την 4^η Νοσηλευτική Ημερίδα με θέμα: «Ο ρόλος του Νοσηλευτή στην αντιμετώπιση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας», στην αίθουσα συνεδριάσεων του Νοσοκομείου.

Η συμμετοχή των Νοσηλευτών και των επαγγελματιών υγείας ήταν μαζική και μέσα από το άκρως επίκαιρο επιστημονικό πρόγραμμα αναδείχθηκε ένα φλέγον κοινωνικό ζήτημα το οποίο αντιμετωπίζουν συχνά οι Νοσηλευτές στις Υπηρεσίες Υγείας, όταν καλούνται να προσφέρουν νοσηλευτική φροντίδα σε θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Από τη διάκριση ενδεχόμενων σημείων αναγνώρισης πιθανής έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, μέχρι την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε τραυματισμούς κ.λπ., οι Νοσηλευτές οφείλουν να είναι σε θέση να παρέχουν ένα προστατευτικό θεραπευτικό περιβάλλον και να συνεργαστούν με τους επαγγελματίες υγείας και τους αρμόδιους φορείς. Το ενδιαφέρον όλων των συμμετεχόντων ήταν αμείωτο,

αποδεικνύοντας για πολλοστή φορά τον πολύπλευρο και πολυσύνθετο ρόλο των Νοσηλευτών μέσα στις Υπηρεσίες Υγείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. απευθύνει τα εύσημα στα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Λειβαδιάς για την υποδειγματική διοργάνωση της ημερίδας, καθώς και σε όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι μέσα από την πολυπληθή παρουσία τους, τίμησαν τους Νοσηλευτές, αλλά και απέδειξαν ότι οι επαγγελματίες υγείας είναι ιδιαίτερος ευαίσθητοι και συνάμα προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά οποιοδήποτε περιστατικό έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

3^η Δερματολογική Νοσηλευτική Ημερίδα – Νοσοκομείο «ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ»: Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών, στο επίκεντρο της νοσηλευτικής δερματολογικής φροντίδας»

Στις 23 Μαΐου 2024 διεξήχθη στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών η 3^η Δερματολογική Νοσηλευτική Ημερίδα «Innovation@ASyggros», η οποία διοργανώθηκε από την Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας. Στόχος της επιστημονικής εκδήλωσης ήταν η ανάδειξη της εξειδικευμένης παροχής νοσηλευτικής φροντίδας και η θεραπευτική προσέγγιση του δερματολογικού ασθενή ως πάσχουσα βιοψυχοκοινωνική οντότητα, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του.

Το επιστημονικό πρόγραμμα ήταν άρτια δομημένο με τη συμμετοχή καταξιωμένων και εξειδικευμένων στη δερματολογική φροντίδα επαγγελματιών υγείας και ικανοποίησε πλήρως όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι ενημερώθηκαν για όλα τα τελευταία ερευνητικά δεδομένα.

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος συγχαίρει τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και τη Διοίκηση του Νοσοκομείου «ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ», για την υποδειγματική οργάνωση και την υψηλού επιπέδου

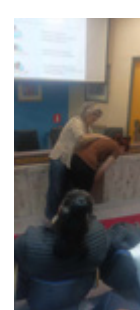
διεπιστημονική υπόσταση της εκδήλωσης, η οποία ανέδειξε το εξειδικευμένο έργο των Νοσηλευτών Δερματολογίας. Ιδιαίτερως δε, συγχαίρει την Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Παναγιώτα Χατζή και τον Διευθυντή – Καθηγητή κ. Αλέξανδρο Στρατηγό για την αρωγή τους στην εξέλιξη της Δερματολογικής Νοσηλευτικής έχοντας ως εφαλτήριο το εμβληματικό Νοσοκομείο «Ανδρέας Συγγρός», η ιστορία του οποίου έχει άρρηκτα συνδεθεί με την ανάπτυξη και εξέλιξη της Δερματολογίας – Αφροδισιολογίας στην Ελλάδα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Υλοποίηση Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου Πρώτων Βοηθειών – Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης στο Γ.Ν. Πτολεμαΐδας «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ»

Στο πλαίσιο της Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης, η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Γ.Ν. Πτολεμαΐδας «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ» υλοποίησαν εκπαιδευτικό σεμινάριο Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και χρήσης Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή στις 13 & 14 Μαΐου 2024, το οποίο υπάγεται στο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης: «Βασικές Αρχές Εκπαίδευσης Μεταφορέων Ασθενών».

Στο σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Νοσοκομείου και συμμετείχε το σύνολο των Τραυματιοφορέων, οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν στην αντιμετώπιση πνιγμού – πνιγμονής, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, στη χρήση Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, στην αντιμετώπιση πνιγμονής και στην ορθή εφαρμογή της θέσης ανάνηψης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συγχαίρει την Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Ευδοξία Γιαννοπούλου και τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας για την υποδειγματική διοργάνωση του

Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου, καθώς και τους εκπαιδευόμενους για το ένθερμο ενδιαφέρον και την πολυπληθή συμμετοχή τους. Ιδιαίτερως δε, συγχαίρει τις Νοσηλεύτριες κ. Ειρήνη Θεολογίδου και κ. Άννα Καρανικοπούλου για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

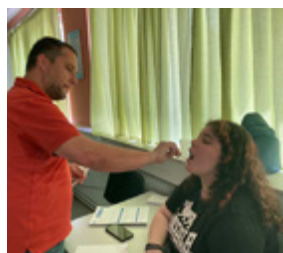
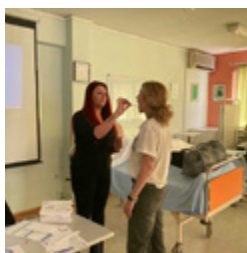
Μέσα στο συνεχές εξελισσόμενο και απαιτητικό περιβάλλον της παροχής υπηρεσιών υγείας, η Ε.Ν.Ε. παραμένει αρωγός σε όλα τα πεδία της Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης στηρίζοντας εμπράκτως το έργο των Διευθύνσεων Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και των Νοσηλευτών πανελλαδικά.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Οι σπουδαστές της Σ.Α.Ε.Κ – Γ.Ν.Ν.Θ. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ» και της Σ.Α.Ε.Κ. – Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ», έδωσαν «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ»

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος στο πλαίσιο της Πανελλήνιας Εθελοντικής Δράσης Δωρεάς Μυελού Οστών: «Οι Νοσηλευτές δίνουν ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ» διοργάνωσαν σε συνεργασία με την Σ.Α.Ε.Κ. – Γ.Ν.Ν.Θ. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ» και την Σ.Α.Ε.Κ. – Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ» ενημερωτικές εκδηλώσεις – δράσεις για τους σπουδαστές των Σχολών.

Οι σπουδαστές παρακολούθησαν ενημερωτικές ομιλίες, σχετικά με την αναγκαιότητα αύξησης των Ελλήνων εθελοντών δωτών Μυελού των Οστών, ώστε μέσω της κοινής γενετικής καταγωγής να πολλαπλασιάσει την πιθανότητα συμβατότητας. Κατόπιν ακολούθησε εγγραφή νέων εθελοντών δωτών Μυελού Οστών και λήψη δειγμάτων, όπου η συμμετοχή των σπουδαστών ήταν συγκινητική.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συγχαίρει την Διευθύντρια της Σ.Α.Ε.Κ.

– Γ.Ν.Ν.Θ. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ» κ. Βασιλική Κουρνέτα, τον Διευθυντή της Σ.Α.Ε.Κ. – Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ» κ. Ιάκωβο Χάμο και το εκπαιδευτικό προσωπικό των Σ.Α.Ε.Κ. για την άψογη συνεργασία και την άριστη οργάνωση, καθώς και όλους τους νέους εθελοντές δότες για τη συνεισφορά τους.

Επιπλέον εκφράζει θερμές ευχαριστίες τόσο προς την κ. Μαρία Παπαδοπούλου για την εθελοντική συμμετοχή της, όσο και προς το Σύλλογο «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ», για την αγαστή συνεργασία και υποστήριξη.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Υλοποίηση του Προγράμματος «Οι Νοσηλευτές εκπαιδεύουν... οι Πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ»

Σε συνέχεια του πανελλαδικού εθελοντικού Προγράμματος Αγωγής Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας: «Οι Νοσηλευτές Εκπαιδεύουν – Οι Πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ», η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, υλοποίησε το εκπαιδευτικό σεμινάριο: «Πρώτες Βοήθειες – Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση», στο 7^ο Γενικό Λύκειο Ίλιου, 1^ο Δημοτικό Σχολείο Καλυβίων, 7^ο Δημοτικό Σχολείο Κερατσινίου, «ΜΑΥΡΟΓΕΝΕΙΟ» Επαγγελματικό Λύκειο Σάμου, Εργαστηριακό Κέντρο Σάμου – Εσπερινό επαγγελματικό Λύκειο Σάμου, Γυμνάσιο Αμμοχωρίου Φλώρινας, 6^ο Γυμνάσιο Ίλιου, Ιατρικοί Επισκέπτες Δυτικής Ελλάδας

Όλοι οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συχαίρει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την εξαιρετική οργάνωση, καθώς και όλους τους συμμετέχοντες για τη συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Επιπλέον συχαίρει τις Νοσηλεύτριες κ. Άννα Καρασαββίδου, κ. Ειρήνη Θεολογίδου, κ. Άννα Καρανικοπούλου, κ. Φωτεινή Σείταριδου, τις Σχολικές Νοσηλεύτριες κ. Ιωάννα Γίγη, κ. κ. Βασιλική Τζώλλου, κ. Αικατερίνη Δουνούλη, τους Εκπαιδευτικούς Νοσηλευτικής κ. Χρήστο Καλαφάτη, κ. Ευθύμιο Τούση και τον Νοσηλευτή κ. Αθανάσιο Τζιάτζιο για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Dr. João Breda, WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office & Special Adviser for the Regional Director, Special Representative and Officer in Charge, WHO Greece & Christos Triantafyllou, Project Officer Quality of Care, WHO Athens Quality of Care and Patient Safety Office: «The Indispensable Role of Nursing in the Healthcare System»

Nursing, often regarded as the backbone of the healthcare system, is integral to delivering quality health services and a great contributor to better health and wellbeing. The multifaceted contributions of nurses extend beyond patient care, encompassing significant economic, social, and public health impacts.

Enhancing Health Outcomes: Nurses are central to the delivery of universal health coverage (UHC), providing over 80% of hands-on care globally. Their roles in patient assessment, treatment, and post-care evaluation ensure continuity and comprehensiveness of care putting patient at the centre. Working in various settings, including hospitals, primary health care and community centers, as well as home care, nurses make healthcare more accessible, especially in rural, underserved areas and are decisive to serve vulnerable groups and populations. This geographical and other types of accessibility are critical for achieving equitable health outcomes and improving the quality of life for all populations.

The impact of the nursing profession on health outcomes is very profound. Higher densities of nursing personnel are linked to significant reductions in maternal, infant, and neonatal mortality rates. These improvements in health metrics are crucial for societal well-being, underscoring the essential role nurses play in maintaining public health. Additionally, nurses' involvement in chronic disease management and prevention further highlights their importance in promoting long-term health and wellbeing.

Economic Contributions: Investment in the nursing workforce is both a health imperative and an economic necessity. A 2022 study showed that a 1% increase in the density of nurses is associated with a significant increase in life expectancy at birth by 0.02% and at 65 years by 0.08%. These health improvements contribute to economic growth by enhancing workforce productivity, innovation and reduced healthcare costs. The economic benefits are further amplified by the fact that nurses, predominantly women and many of young age, reinvest their earnings in their families and communities, supporting broader societal equity objectives.

The economic implications of nursing extend to job creation and poverty alleviation. The nursing profession is a significant source of employment, particularly for women, who make up most of the workforce. By providing decent jobs and career progression opportunities, nursing can empower women and stimulate innovation in the labor market. Addressing gender disparities in pay and working conditions is crucial for attract to the profession and retaining skilled nurses and ensuring the sustainability of

healthcare systems.

Addressing Health Inequities: Nurses play a pivotal role in addressing health inequities and promoting social justice. By providing care to marginalized and vulnerable populations, they help bridge gaps in healthcare access and quality. The nursing profession's focus on preventive care, health education, and promotion is essential for reducing the societal burden of particularly noncommunicable diseases and fostering healthier communities. Additionally, integrating nursing into health system planning and policymaking can enhance the effectiveness and efficiency of healthcare services.

Investing in nursing education and continuous professional development is vital for equipping nurses with the skills necessary to meet evolving health needs. High-quality nursing education ensures that nurses are prepared to address diverse health challenges, from infectious diseases to chronic conditions. Furthermore, advanced practice nurses, such as nurse practitioners, can provide high-quality care without physician oversight, resulting in significant cost savings for health systems.

Crisis Management and Resilience: Conflicts and war in Europe, climate related events and the COVID-19 pandemic underscored the critical importance of nurses in crisis management and health system resilience. Nurses are always there on the front lines, stabilizing healthcare systems and communities amidst unprecedented challenges. These experiences highlight the need for long-term investments in the nursing workforce to safeguard societies during future health crises. Ensuring safe and supportive working conditions for nurses is essential to maintain their health and wellbeing, enabling them to perform their roles effectively during emergencies.

Nurses' roles in emergency preparedness and response are crucial for reducing mortality and morbidity during health crises. Adequate nurse staffing and resources are necessary to manage patient surges and ensure continuity of care. Additionally, protecting nurses' physical and mental health is vital for sustaining their ability to provide care during prolonged emergencies.

Promoting Peace and Social Cohesion: Nurses contribute to peace and social cohesion by addressing the root causes of ill health and promoting human rights. Through their trusted positions within communities, nurses can build bridges and foster partnerships that enhance social unity and resilience like for example the involvement of community nurse in social prescribing activities. Initiatives like the #NursesforPeace campaign demonstrate how nursing efforts can contribute to global peace and stability.

The holistic approach of nursing, which includes mental, emotional, and social well-being, is essential for fostering healthier communities. By addressing social determinants of health, such as poverty and education, nurses help create conditions that promote peace and reduce conflict. The nursing profession's emphasis on equity and justice further supports these goals by advocating for fair treatment and access to care for all individuals.

Conclusion: The critical work of nurses in the healthcare system is multifaceted, extending beyond direct patient care to encompass economic, social, and public health dimensions. Investing in the nursing workforce is essential for achieving universal health coverage, enhancing health outcomes, addressing health inequities, and promoting economic and social prosperity. By recognizing and supporting the vital contributions of nurses, we can build a healthier, more equitable, and resilient global society.

Prioritizing investments in nursing allows societies to make significant strides towards a healthier, more prosperous global community. For a sustainable future, it is important to acknowledge the pivotal role of nursing in the healthcare system and ensure that nurses receive the support and recognition they deserve.

References:

1. Jackson, D., Aveyard, H., Brooke, J., Commodore-Mensah, Y., Noyes, J., Sharps, P., ... & Yu, D. (2024). International Nurses Day 2024: The economic power of care. *Journal of advanced nursing*, 80(6), 2153-2155.
2. Kennedy, A. (2019). International Council of Nurses: why nurses are so important for UHC. UHC 2030. Available: [https://www.uhc2030.org/news-](https://www.uhc2030.org/news-and-events/news/partner-insights/international-council-of-nurses-why-nurses-are-so-important-for-uhc-555297/)

and-events/news/partner-insights/international-council-of-nurses-why-nurses-are-so-important-for-uhc-555297/ .

3. Liu, J., & Eggleston, K. (2022). The Association between Health Workforce and Health Outcomes: A Cross-Country Econometric Study. *Social indicators research*, 163(2), 609–632. <https://doi.org/10.1007/s11205-022-02910-z>

Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»: Δ. Σκουτέλης – Γ. Αβραμίδης: «Ζητούνται (αλλά δεν βρίσκονται) Νοσηλευτές»

Ζητούνται νέοι για βαριά εργασία, χωρίς ωράριο, με βασικές αποδοχές, σε υποστελεχωμένες μονάδες υγείας. Η περιγραφή θέσης του νοσηλευτή είναι πλέον απωθητική. Απόδειξη ότι ζητείται νοσηλευτικό προσωπικό, στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, αλλά προσφορά δεν υπάρχει.

Οι νέοι είναι απρόθυμοι να φορέσουν τη λευκή μπλουζά. Η πανδημία φαίνεται να έχει παίξει σημαντικό ρόλο σ' αυτό: αν και ανέδειξε τους νοσηλευτές –όπως και τους γιατρούς– ήρωες, έριξε φως και στις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες εργασίας αυτού του πολύ σκληρού επαγγέλματος. Στην Ελλάδα ο νοσηλευτής έχει ακανόνιστο ωράριο, γεγονός που διαταράσσει την οικογενειακή και κοινωνική του ζωή. Έχει μεγάλο φόρτο εργασίας λόγω της υποστελέχωσης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εφαρμόσει τη νοσηλευτική φροντίδα όπως την έχει σπουδάσει και να περιορίζεται μόνο στα βασικά, δηλαδή τη χορήγηση φαρμάκων. Ο μισθός είναι ίδιος με ενός δημοσίου υπαλλήλου (1.160 ευρώ μεικτά για νεοδιοριζόμενο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μόλις 850 ευρώ μεικτά για νεοδιοριζόμενο υποχρεωτικής), με τη μόνη διαφορά ότι λαμβάνει και επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας –εφόσον εργάζεται στο ΕΣΥ–, παρά την ιδιαιτερότητα της εργασίας. «Είναι δύσκολο επάγγελμα. Ο νοσηλευτής εργάζεται μέσα σε ένα νοσηρό περιβάλλον, κυριαρχεί η ασθένεια, ο πόνος, η θλίψη, ο φόβος. Είναι συναισθήματα τα οποία δεν είναι εύκολο να τα διαχειριστεί κάποιος», αναφέρει χαρακτηριστικά στην «Κ» ο Γιώργος Αβραμίδης, νοσηλευτής ψυχικής υγείας και οργανωτικός γραμματέας στην Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος.

Δείκτης απώθησης: Όλα αυτά δικαιολογούν το γεγονός ότι λιγότερο από το 1% των 15χρονων μαθητών στη χώρα μας δηλώνει ότι θέλει να ακολουθήσει

το επάγγελμα του νοσηλευτή/τριας. Σύμφωνα με έκθεση που εξέδωσε πρόσφατα ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), βάσει στοιχείων από την έρευνα του προγράμματος PISA, το ενδιαφέρον των 15χρονων να ακολουθήσουν σταδιοδρομία νοσηλευτή έχει υποχωρήσει τα τελευταία χρόνια σε τουλάχιστον τις μισές χώρες- μέλη του Οργανισμού. Κατά μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ το ποσοστό των νέων που επιθυμούν να εργαστούν ως νοσηλευτές μειώθηκε από 2,3% το 2018, σε 2,1% το 2022. Αυτή η μείωση είναι ιδιαίτερα έντονη στις Ηνωμένες Πολιτείες (από 7% στο 5,5%), στον Καναδά, στη Νορβηγία, στην Ιρλανδία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ελβετία. Στον αντίποδα, αύξηση του ενδιαφέροντος παρατηρήθηκε κυρίως στην Ιαπωνία (από λίγο κάτω από το 6% το 2018 σε 7% το 2022), και σε μικρότερο βαθμό στην Κορέα, στη Σλοβακία, στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Η Ελλάδα, μαζί με τις Πολωνία, Λετονία, Εσθονία, Λιθουανία, Ουγγαρία και Ιταλία είναι οι χώρες όπου λιγότερο από 1% των 15χρονων θα επέλεγαν να εργαστούν ως νοσηλευτές/νοσηλεύτριες. Η Ιαπωνία και οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν το υψηλότερο ποσοστό νέων που προσδοκούσαν να γίνουν νοσηλευτές, παρά τη μεγάλη υποχώρηση του ενδιαφέροντος στις ΗΠΑ μεταξύ 2018 και 2022.

Όπως αναφέρεται στην έκθεση, σε πολλές χώρες η δημόσια αντίληψη για τους νοσηλευτές κατά τη διάρκεια της πανδημίας ήταν ανάμεικτη. Αφενός, οι εργαζόμενοι στον τομέα της Υγείας πρώτης γραμμής αναδείχθηκαν ήρωες κατά το πρώτο διάστημα της πανδημίας. Αφετέρου, η πανδημία έριξε φως στο βαρύ φόρτο εργασίας, στις δύσκολες συνθήκες, στον κίνδυνο για τη σωματική και ψυχική υγεία και στις χαμηλές αποδοχές, που οδήγησαν σε υψηλή δυσαρέσκεια για την εργασία και πρόθεση να εγκαταλείψουν το επάγγελμα.

«Η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της αμοιβής των νοσηλευτών είναι το κλειδί για την προσέλκυση περισσότερων νέων στο επάγγελμα και για την παραμονή τους σ' αυτό. Εάν οι χώρες του ΟΟΣΑ δεν είναι σε θέση να προσελκύσουν επαρκή αριθμό καταρτισμένων νέων στη νοσηλευτική, θα πρέπει να βασιστούν σε διεθνείς προσλήψεις για να καλύψουν τις ανάγκες τους», επισημαίνουν οι συντάκτες της έκθεσης, κάνοντας λόγο και για θέμα ηθικής διαχείρισης των προσλήψεων, με δεδομένο ότι θα οξυνθούν οι ελλείψεις στις χώρες προέλευσης.

Φεύγουν έξω: «Θύμα» της διαρροής υγειονομικού προσωπικού σε άλλες χώρες είναι και η Ελλάδα. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο πρόεδρος της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδας Δημήτρης Σκουτέλης, περισσότεροι από 3.500 νοσηλευτές έχουν αποχωρήσει την τελευταία δεκαετία από το ΕΣΥ σε αναζήτηση εργασίας σε χώρες του εξωτερικού. Η Ελλάδα παραμένει η χώρα με έναν από τους χαμηλότερους παγκοσμίως δείκτες ποσόστωσης νοσηλευτών σε σχέση με τον πληθυσμό, με περίπου 1,3 νοσηλευτές ανά 1.000 κατοίκους, ενώ εάν υπολογιστεί συνολικά το νοσηλευτικό προσωπικό (νοσηλευτές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και βοηθοί νοσηλευτές), η αναλογία φτάνει το 3,8 ανά 1.000 κατοίκους, όταν ο μέσος όρος του ΟΟΣΑ είναι 9,2 ανά 1.000 κατοίκους. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, σε νοσοκομεία της χώρας μας εργαζόνταν το 2022 συνολικά 42.837 άτομα νοσηλευτικό προσωπικό, εκ των οποίων οι 8.443 σε ιδιωτικές κλινικές. Στα νοσοκομεία -δημόσια και ιδιωτικά- αντιστοιχούν 0,88 νοσηλευτές (όλες οι βαθμίδες νοσηλευτικού προσωπικού) ανά κλίνη. Ο μέσος όρος στελέχωσης των κλινών νοσηλείας στον ΟΟΣΑ είναι 2,3 νοσηλευτές ανά κλίνη νοσηλείας.

«Γίνονται τα απολύτως βασικά, δηλαδή η χορήγηση των φαρμάκων. Δεν μπορούμε να αφιερώσουμε χρόνο στον ασθενή, που θέλει ενημέρωση, θέλει επικοινωνία, θέλει περιποίηση, κάτι που δεν μπορεί να γίνει εφόσον έχουμε μείνει ελάχιστοι. Και επιπλέον, τα τελευταία χρόνια πολλοί γυρίζουν την πλάτη στο ΕΣΥ».

Όπως σημειώνει ο κ. Αβραμίδης, «διαχρονικά έχουμε το πρόβλημα της υποστελέχωσης το οποίο χρόνο με τον χρόνο επιδεινώνεται και ειδικότερα τα τελευταία χρόνια είμαστε σε ένα τραγικό επίπεδο. Με τόσο λίγο προσωπικό δεν μπορούμε να παρέχουμε ποιοτική νοσηλευτική φροντίδα. Ίσα ίσα που προλαβαίνουμε να μάθουμε τα ονόματα των ασθενών. Γίνονται τα απολύτως βασικά, δηλαδή η χορήγηση των φαρμάκων. Δεν μπορούμε να αφιερώσουμε χρόνο στον ασθενή και τους συγγενείς του, που κι αυτοί χρειάζονται υποστήριξη. Ο ασθενής θέλει τον χρόνο του, θέλει ενημέρωση, θέλει επικοινωνία, θέλει περιποίηση, κάτι που δεν μπορεί να γίνει εφόσον έχουμε μείνει ελάχιστοι. Και επιπλέον τα τελευταία χρόνια πολλοί γυρίζουν την πλάτη στο ΕΣΥ. Έχουμε μια σειρά παραιτήσεων από νοσηλευτές με πολυετή εμπειρία, οι οποίοι αποχωρούν από τα νοσοκομεία προκειμένου είτε να φύγουν στο εξωτερικό είτε να αλλάξουν επάγγελμα είτε να εργαστούν ως σχολικοί νοσηλευτές. Και από την άλλη έχουμε το φαινόμενο νέοι απόφοιτοι νοσηλευτικής να μη θέλουν να δουλέψουν στα νοσοκομεία του ΕΣΥ, αφού γνωρίζουν την κατάσταση που επικρατεί».

Ο αριθμός των εισακτέων ανά έτος σε νοσηλευτικές σχολές παραμένει ο ίδιος την τελευταία τουλάχιστον πενταετία (1.578).

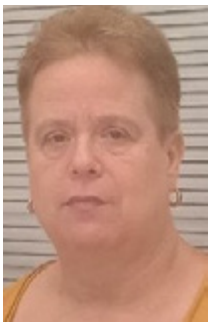
«Σίγουρα χρειαζόμαστε πολύ περισσότερους. Δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες. Αλλά το θέμα είναι, και να υπάρχουν απόφοιτοι, προσλήψεις γίνονται; Θα πρέπει τα πανεπιστήμια να ενισχυθούν με προσωπικό και υποδομές, ώστε να βγάλουν περισσότερους πτυχιούχους νοσηλευτικής. Και παράλληλα το υπουργείο Υγείας να προχωρήσει σε έναν προγραμματισμό μεγάλου αριθμού προσλήψεων. Το σύστημα θα καταρρεύσει εάν συνεχίσουμε έτσι. Δεν υπάρχει προοπτική», τονίζει ο κ. Αβραμίδης. Σημειώνεται ότι το 2022 έγινε προκήρυξη περίπου 3.700 θέσεων νοσηλευτικού προσωπικού. Σύμφωνα με τον ίδιο, προσωπικό από αυτή την προκήρυξη ακόμη δεν έχει μπει στο σύστημα.

Ο κ. Σκουτέλης σημειώνει ότι «οι ήρωες δεν υπάρχουν πια, το ίδιο το Εθνικό Σύστημα Υγείας τους εξάντλησε και φάνηκε η σκληρή πραγματικότητα, για την οποία όλες οι πολιτικές υγείας εθελουφλούσαν τις εποχές που υπήρχε μια σχετική στελέχωση και υπήρχε η τεχνητή ψευδαίσθηση ότι θα έρθουν ακόμη καλύτερες μέρες». Και συμπληρώνει λέγοντας ότι «τα στοιχεία διεθνών οργανισμών, όπως η πρόσφατη αναφορά του ΟΟΣΑ, η οποία είναι απλά αμείλικτη και άκρως δυσοίωνη για το μέλλον της νοσηλευτικής, αναφέρει ότι οι νέοι άνθρωποι δεν επιθυμούν να επιλέξουν το νοσηλευτικό επάγγελμα, γεγονός το οποίο θα οδηγήσει στο άμεσο μέλλον σε περαιτέρω υποστελέχωση. Τα δεδομένα είναι τόσο απαισιόδοξα, όπου προϋπολογίζουν ότι ούτε βασικές χώρες που "προμηθεύουν" νοσηλευτές σε χώρες του ΟΟΣΑ, όπως η Ινδία και οι Φιλιππίνες, θα είναι σε θέση να "εξάγουν" νοσηλευτές στο άμεσο μέλλον. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην ταχεία ανάπτυξή τους, η οποία επιφέρει αύξηση των δαπανών για την υγεία και αναλογική αύξηση της εγχώριας ζήτησης για νοσηλευτές».

Ματαιώση αντί για επένδυση: Σύμφωνα με τον κ. Σκουτέλη, τα αποθαρρυντικά δεδομένα έχουν και τις αιτίες τους. «Κάνοντας μια μικρή αναδρομή στις κατευθυντήριες οδηγίες διεθνών οργανισμών και ιδιαίτερα κατά την περίοδο της πανδημίας, διαπιστώνουμε ότι όλοι οι φορείς συστήνουν να επενδύσουν όλα τα κράτη στους νοσηλευτές, στην εκπαίδευση, στην παροχή μισθολογικών και άλλων εργασιακών κινήτρων, στην ανάθεση ηγετικών ρόλων μέσα στα συστήματα υγείας. Μέσα σε όλον αυτόν το κυκεώνα και έχοντας κερδίσει την κοινωνική αναγνώριση και καταξίωση, την οποία επιζητούσαμε απεγνωσμένα για πολλά χρόνια, διαμορφώθηκε ένα ιδανικό κλίμα για την ανάπτυξη της νοσηλευτικής, το οποίο όμως ποτέ δεν ευδοκίμησε και "κατακεραύνωσε" τις προσδοκίες των ήδη υπηρετούντων νοσηλευτών, οι οποίοι ματαιώθηκαν επί της ουσίας από το ίδιο το εθνικό σύστημα το οποίο υπηρετούν με αυταπάρα και αυτοθυσίες. Το χειρότερο όμως γεγονός, το οποίο επιβεβαιώνεται καθημερινά από εκατοντάδες νέους νοσηλευτές οι οποίοι αποχωρούν από τη νοσηλευτική, είναι ότι το ίδιο το Εθνικό Σύστημα Υγείας τούς έκοψε τα φτερά για να εξελιχθούν μέσα σ' αυτό και να αναπτύξουν ακόμη περισσότερο τη νοσηλευτική επιστήμη», καταλήγει.

Πηγή: <https://www.kathimerini.gr/>

Σοφία Χατζηδήμου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπουργείου Υγείας: «Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2024»

Με την πάροδο ενός έτους από την 12^η Μαΐου 2023 με το σύνθημα της Παγκόσμιας Ημέρας των Νοσηλευτών/τριών (Οι νοσηλευτές, το μέλλον μας), οι νοσηλευτές/τριες βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της υγειονομικής περίθαλψης και παρέχουν εξατομικευμένη και υψηλής ποιότητας φροντίδα. Η συνεισφορά τους είναι άκρως σημαντική τόσο για το κοινωνικό σύνολο όσο και για τον/την καθένα/καθεμία από εμάς.

Η 12^η Μαΐου του τρέχοντος έτους έχει το σύνθημα (Η οικονομική δύναμη της φροντίδας) σύμφωνα και

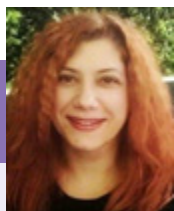
με το Διεθνές Συμβούλιο των Νοσηλευτών (International Council of Nurses -ICN). Η παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών αποτελεί σημαντικό πυλώνα της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των υπηρεσιών υγείας.

Η ποιότητα των συνθηκών εργασίας των νοσηλευτών/τριών, η ασφάλεια τους στην άσκηση του επαγγέλματος - ευεργετήματος τους σε κάθε τομέα παροχής υπηρεσιών, το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα του έργου τους αποτελούν ουσιώδεις συνιστάμενες της νοσηλευτικής πρακτικής.

Αέναος σκοπός η ανθρωποκεντρική, προσβάσιμη και υψηλής ποιότητας, νοσηλευτική φροντίδα για όλους και όλες.

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία για την Σχολική Νοσηλευτική & την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ογκολογικής Νοσηλευτικής 2024

Δρ. Θεοδώρα Τόλη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Σχολικών Νοσηλευτών

«Σχολική Νοσηλευτική και σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα»

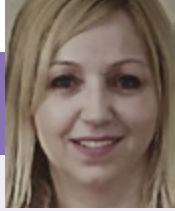
Για το ευρύ κοινό, η νοσηλευτική επιστήμη και τέχνη αντανακλά παραδοσιακά στην παροχή φροντίδας στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα της χώρας μας. Παρά το γεγονός ότι η Κλινική Νοσηλευτική συνιστά την κορωνίδα της Νοσηλευτικής Επιστήμης, ένας άλλος νεότερος κλάδος προσελκύει το ενδιαφέρον των φοιτητών νοσηλευτικής και επεκτείνεται με γοργούς ρυθμούς στους κόλπους της εκπαίδευσης. Πρόκειται για το θεσμό του Σχολικού Νοσηλευτή ο οποίος αν και είναι γνωστός εδώ και περισσότερα χρόνια και τότε απαριθμούσε μερικές δεκάδες μόνιμους νοσηλευτές τα τελευταία χρόνια απαριθμεί περίπου 2.500 χιλιάδες νοσηλευτές οι οποίοι υπηρετούν στη γενική παιδεία και τις εκπαιδευτικές δομές της ειδικής αγωγής. Ανατρέχοντας στα σπάργανα της Σχολικής Νοσηλευτικής, ο Νόμος 1566/1985 όριζε τους επιμελητές υγείας στην ειδική αγωγή, οι οποίοι με το Νόμο 2817 του 2000 μετανομάστηκαν σε Σχολικοί Νοσηλευτές (νοσηλευτές ή βρεφονηπιοκόμοι ή επισκέπτες υγείας). Σύμφωνα με μάλιστα με το Άρθρο 3 οι Σχολικοί Νοσηλευτές ασκούσαν έργο υγιεινής και φροντίδας υγείας των παιδιών που φοιτούν στις μονάδες ειδικής αγωγής. Σύμφωνα με τον Εθνικό Σύνδεσμο Σχολικών Νοσηλευτών Αμερικής, η Σχολική Νοσηλευτική είναι η εξειδικευμένη έκφραση της επιστημονικής νοσηλευτικής η οποία προάγει: την υγεία, την ακαδημαϊκή επιτυχία και μακροχρόνια την ισορροπημένη ανάπτυξη των μαθητών. Οι Σχολικοί Νοσηλευτές είναι αυτοί που ενθαρρύνουν τη θετική αντίδραση των μαθητών στη φυσιολογική ανθρώπινη ανάπτυξη, προάγουν την υγεία και ασφάλεια στο Σχολείο, παρεμβαίνουν στα πραγματικά και δυνητικά προβλήματα υγείας, παρέχουν υπηρεσίες κατά περίπτωση και συνεργάζονται ώστε να καταστήσουν το μαθητή και την οικογένεια ικανούς να προσαρμοστούν, να αυτοεξυπηρετούνται, να υπερασπίζονται τον εαυτό τους και να μαθαίνουν. Επτά χρόνια μετά με την Υπουργική Απόφαση ΥΑ 27922/Γ6/2007 και ΦΕΚ 449/Β/03-4-2007 περιγράφονται ουσιαστικά τα καθήκοντα των Σχολικών Νοσηλευτών, οι οποίοι όμως απασχολούνταν μόνο στην Ειδική Αγωγή. Ειδικότερα, αναφέρει ότι οι Σχολικοί Νοσηλευτές: ευαισθητοποιούν τους μαθητές σε κανόνες ατομικής υγιεινής και προφύλαξης από κινδύνους, ελέγχουν το σχολικό περιβάλλον και προτείνουν μέτρα για την προστασία των μαθητών, παρέχουν Α' Βοήθειες, χορηγούν Φαρμακευτική Αγωγή, ενημερώνουν τους γονείς για τα ατυχήματα και συνοδεύουν το μαθητή κατά τη μεταφορά του με το ΕΚΑΒ, ενημερώνουν το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) στα θέματα υγιεινής και συνεργάζονται με όλο το προσωπικό του Σχολείου και υγειονομικές υπηρεσίες, εργάζονται εξατομικευμένα ή σε μικρές ομάδες στο εργαστήριο αγωγής υγείας, συμβουλευθούν τους γονείς και διοργανώνουν σεμινάρια Α' Βοηθειών στα πλαίσια της ενδοσχολικής επιμόρφωσης.

Σύντομα, η συνεισφορά των επαγγελματιών αυτών υγείας αναγνωρίστηκε με αποτέλεσμα ολοένα περισσότεροι διευθυντές ειδικών σχολείων να αιτούνται Σχολικό Νοσηλευτή, προκειμένου να αντιμετωπίζει κυρίως τις αιφνίδιες ασθένειες-ατυχήματα, επιληπτικές κρίσεις, να χορηγεί φαρμακευτική αγωγή και να παρέχει ένα μοναδικό αίσθημα ασφάλειας στο σχολικό περιβάλλον και τις οικογένειες των μαθητών τους. Συγχρόνως όμως, τα χρόνια που ακολούθησαν διαπίδωσε μία ακόμη ανάγκη καθώς άρχισαν να εισέρχονται στο εκπαιδευτικό σύστημα περισσότεροι μαθητές με σύνθετα ιατρικά προβλήματα όπως

ο σακχαρώδης διαβήτης τύπου 1, αλλεργίες, σπάνια σύνδρομα κ.α. Την ανάγκη να δοθεί υποστήριξη και σε μαθητές που φοιτούν στα σχολεία γενικής παιδείας και έχουν κάποιο σοβαρό χρόνιο νόσημα επισφράγισε η ΥΑ 88348/Δ3/2018 - ΦΕΚ 2038/Β/5-6-2018 η οποία περιγράφει το καθηκοντολόγιο των Σχολικών Νοσηλευτών στη Γενική Παιδεία αναλυτικά. Ωστόσο, υπάρχει η τάση να περιπλέκεται το νήμα των εξελίξεων καθώς ο Σχολικός Νοσηλευτής στις μέρες μας πρέπει να έχει στέρεο επιστημονικό υπόβαθρο και συναφές με τη νοσηλευτική, να επιμορφώνεται σε ετήσια βάση από εγκεκριμένους επιστημονικούς φορείς όπως η ΕΝΕ, ΚΕΔΙΒΙΜ και το σύμβουλο Σχολικών Νοσηλευτών, να διακρίνεται για την τήρηση του κώδικα δεοντολογίας κατά την άσκηση του επαγγέλματός του και το κυριότερο να διακρίνεται για το ήθος του, το γνήσιο ενδιαφέρον και την αγάπη για τους μαθητές του. Η άσκηση της νοσηλευτικής σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο στο οποίο είμαστε οι μοναδικοί επαγγελματίες υγείας συνεπάγεται αυξημένη ανασφάλεια και μοναχικότητα, σε ένα σχολείο που συνήθως καλούμαστε να έχουμε διαμορφώσει το φαρμακείο του σχολείου αλλά δεν υπάρχει χώρος για να ασκήσουμε τις νοσηλευτικές μας παρεμβάσεις ή την παροχή Α Βοηθειών στο νοσηλευτήριο. Οι παρεμβάσεις συνήθως γίνονται στο διάδρομο ή στο κατάμεστο γραφείο του συλλόγου διδασκόντων και δεν είναι εύκολο τις περισσότερες φορές να εξασφαλίσουμε την απαιτούμενη ιδιωτικότητα. Στις ολοένα αυξανόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Σχολικοί Νοσηλευτές ανήκουν τα προβλήματα συνεργασίας με εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν γνωρίζουν ή δεν σέβονται την επιστημονική μας ιδιότητα, η κατάχρηση της εξουσίας του διευθυντή του σχολείου και πιο συχνά η επιθετικότητα των γονέων οι οποίοι θεωρούν ότι ο νοσηλευτής πρέπει να είναι δίπλα στο μαθητή να βοηθάει στα μαθήματα και στον αντίποδα να μην τον πλησιάζει ούτε καν για να του μιλήσει και τον στιγμάτισει. Ολοκληρώνοντας, η καταγραφή των συμβάντων είναι ζωτικής σημασίας τόσο για τους κλινικούς όσο και για τους σχολικούς νοσηλευτές, και αποτελεί χωρίς υπερβολή την ασπίδα μας. Ο θεσμός του Σχολικού Νοσηλευτή αναμφισβήτητα εξελίσσεται με ταχύτατους ρυθμούς και κερδίζει έδαφος και αναγνώριση. Πλέον αποτυπώνεται η ανάγκη να προσληφθούν μόνιμοι σχολικοί νοσηλευτές σε κάθε σχολείο γενικής παιδείας ώστε να τεθεί ένα τέρμα στην αγωνία των γονιών που με την έναρξη της σχολικής χρονιάς καρδιοχτυπούν μέχρι να προσληφθεί κάποιος αναπληρωτής και θα πρέπει να ξεκινήσουν πάλι μια ακόμη στενή σχέση συνεργασίας με έναν άλλο νοσηλευτή και ενώ έχουν συνδεθεί και τα παιδιά και οι γονείς τους με τον προηγούμενο. Τέλος, αυτό που δεν πρέπει να ξεχνούν οι συνάδελφοι μας σχολικοί νοσηλευτές και μπορεί να μας οδηγήσει σε νομικές περιπέτειες εκτός από την ελλιπή καταγραφή και ενημέρωση συμβάντων είναι η έλλειψη ενσυναίσθησης. Η σχέση νοσηλευτή - γονιού είναι εύθραυστη και είναι ιδιαίτερη. Θα πρέπει να χτίσουμε σταδιακά και σε γερές βάσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης, ειλικρίνειας και αμέριστης αποδοχής τη σχέση μας με τους γονείς. Οι γονείς ας μην ξεχνάμε έχουν επωμιστεί το βάρος της φροντίδας τους παιδιού τους πάσχει με κάποιο χρόνιο νόσημα και συχνά μπορεί να είναι αμυντικοί ή επιθετικοί. Η δική μας προοπτική και συνεργασία μπορεί να ευοδωθεί μόνο με γνήσιο ενδιαφέρον, σεβασμό και αμέριστη κατανόηση και με το χρόνο που θα αφιερώσουμε, πάντα με αγάπη.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Ογκολογικής Νοσηλευτικής 2024

Βασιλική Δρουμαλία

Νοσηλεύτρια, Προϊσταμένη Β/Π & ΜΧ/Θ, Γ.Ν. Σερρών

Ο καρκίνος είναι σήμερα η κύρια αιτία θανάτου στον κόσμο, προκαλώντας 10.000.000 θανάτους από το 2020. Οι πιο κοινοί καρκίνοι βρίσκονται στο στήθος, τον πνεύμονα, τον προστάτη, το παχύ έντερο και το ορθό (WHO, 2022). Ωστόσο, η ανακάλυψη νέων φαρμάκων, καινοτόμων συστημάτων χορήγησης θεραπείας, η πρόοδος στην τεχνολογία και η πρόοδος στη φροντίδα του καρκίνου έχουν αλλάξει ριζικά το πρόσωπο του καρκίνου (Frank-Stromborg & Johnson, 2008).

Ο αποτελεσματικός έλεγχος του καρκίνου διατάσσει διεπιστημονικό και διατομεακό συντονισμό του εργατικού δυναμικού στον τομέα της υγείας και ισχυρή κατεύθυνση πολιτικής σε κυβερνητικό επίπεδο, με έμφαση στη νοσηλευτική του μεγαλύτερου εργατικού δυναμικού στον κόσμο (Galassi et al., 2023). Σήμερα, το νοσηλευτικό επάγγελμα αφορά τη βοήθεια ανθρώπων, και με αυτόν τον τρόπο, εξουσιοδοτούν τον εαυτό τους να αξιολογήσουν την κατάσταση και να προβλέψουν το αποτέλεσμα. Αυτό τους επιτρέπει να παρέχουν μια ασφαλή και υψηλής ποιότητας υπηρεσία με τη διαχείριση των συνθηκών εργασίας τους. Οι νοσηλεύτες χρειάζονται γνώσεις και δεξιότητες εκτός από την εκμάθηση διαφορετικών συμπεριφορών και τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τους ανθρώπους (Tajjiharajeh et al., 2021).

Ο αυξανόμενος αριθμός ασθενών που διαγιγνώσκονται με καρκίνο απαιτεί την παροχή ποιοτικής φροντίδας (Charalambous et al., 2017). Στην ογκολογία, όπου ο αριθμός των ασθενών αυξάνεται, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί ένα υψηλής ποιότητας εργατικό δυναμικό με ειδικευση τη νοσηλευτική ογκολογία. Η γνώση της ειδικότητας της ογκολογικής νοσηλευτικής μπορεί να παρέχει πληροφορίες με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που προσελκύει και διατηρεί ειδικευμένους νοσηλεύτες ογκολογίας (Bakker et al., 2013). Η Ευρωπαϊκή Ένωση Νοσηλευτικής (European Oncology Nursing Society - EONS), ο κορυφαίος νοσηλευτικός οργανισμός στην Ευρώπη, συνεργάζεται με άλλα εξειδικευμένα ιδρύματα στην Ευρώπη για την ανάπτυξη του επαγγέλματος του νοσηλευτή ογκολογίας και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των ασθενών (van Muilekom et al., 2014). Η εξειδικευμένη ογκολογική νοσηλευτική είναι κρίσιμη για την παροχή συνεχούς ποιοτικής φροντίδας για τον καρκίνο. Η Ογκολογική Νοσηλευτική Ένωση είναι μια ομάδα νέων νοσηλευτών με περιορισμένες ογκολογικές γνώσεις και εμπειρία, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στους μισθούς, των τεχνολογικών εξελίξεων στην περίθαλψη του καρκίνου, των αναδυόμενων μοντέλων παροχής φροντίδας και των κοινών ζητημάτων πρακτικής (Slusser & Rodriguez, 2020). Οι σύνθετες θεραπείες για τον καρκίνο, όπως η ανοσοθεραπεία και οι τεχνικές, η ακτινοθεραπεία και η προηγμένη χειρουργική επέμβαση, απαιτούν νοσηλευτική βοήθεια από έμπειρους και ειδικευμένους επαγγελματίες υγείας (Galassi et al., 2023). Μια έρευνα που διεξήχθη από τον Smiley και τους συναδέλφους του (2019) το 2017 τόνισαν τη σημασία των νοσηλευτών ογκολογίας και μόνο το 2,8% των ερωτηθέντων αναγνώρισε την ογκολογία ως ειδικότητα νοσηλευτικής.

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί σημαντικές προόδους στον τομέα της περίθαλψης, της εκπαίδευσης και της έρευνας για τον καρκίνο, αλλά δυστυχώς όχι σε ολόκληρη την Ευρώπη (van Muilekom et al., 2014). Μια μελέτη που έγινε στην Ελλάδα το 2009 από τους Ifanti et al. συμμετείχαν στην έρευνα 105 προπτυχιακοί φοιτητές νοσηλευτικής ως προς τη γνώση τους για τη νοσηλευτική ογκολογία. Τα αποτελέσματα της μελέτης περιελάμβαναν ανάλυση δεδομένων που αποκάλυψε ελαττώματα στην ογκολογική εκπαίδευση και υπογράμμισε την ανάγκη βελτίωσης της προκλινικής εκπαίδευσης και βελτίωσης των δεξιοτήτων των φοιτητών νοσηλευτικής στη φροντίδα των ασθενών και στη διαχείριση διαφόρων ψυχολογικών και ηθικών προβλημάτων. Επιπλέον, έγιναν προτάσεις για την αύξηση της Σχολής ογκολογίας, την αύξηση της συνεργασίας μεταξύ ειδικών του θέματος, την αύξηση του χρόνου που διατίθεται για τη νοσηλευτική ογκολογία, την ενίσχυση των βασικών και κλινικών μαθημάτων και την εισαγωγή νέων θεμάτων στο προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Ως αποτέλεσμα, η νοσηλευτική ογκολογία θα πρέπει να ενσωματωθεί στο πρόγραμμα σπουδών συνδυάζοντας θεωρητικό υπόβαθρο και πρακτική κατάρτιση

για να αποφευχθεί ο κατακερματισμός της ογκολογίας ως ανεξάρτητου μαθήματος. Ενδιαφέρον παρουσιάζει μελέτη των Evans et al. (2022) στο ότι το 2019 αποφοίτησαν οι πρώτες ογκολογικές νοσηλεύτριες στη Γαλλία με το επάγγελμα να παρουσιάζει απασχολησιμότητα της τάξεως του 86%.

Η βάση αυτής της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και το κενό γνώσης που αντιμετωπίζει είναι να παρέχει μια ιστορική προοπτική για την έναρξη της ειδικότητας της νοσηλευτικής ογκολογίας. (Galassi et al., 2023). Η ειδικότητα του ογκολογικού νοσηλευτικού είναι παρόμοια αλλά διαφορετική από άλλες νοσηλευτικές ειδικότητες (Bakker et al., 2013). Η εξειδίκευση του περιεχομένου της ογκολογίας πρέπει να ενσωματωθεί στο πρόγραμμα σπουδών των νοσηλευτικών σχολών στη χώρα μας αλλά και παγκοσμίως. Η ογκολογική νοσηλευτική εκπαίδευση και κατάρτιση βελτιώνει τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις του καρκίνου παρέχοντας ποιοτική φροντίδα σε καρκινοπαθείς και συνεργαζόμενοι με άλλα μέλη της ιατρικής ομάδας (Slusser & Rodriguez, 2020). Η ειδικότητα της ογκολογικής νοσηλευτικής αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παροχής Ποιοτικής και Ολοκληρωμένης Φροντίδας για τον καρκίνο Sheldon, L. K., & Booker, R. (2023). Το μέλλον της σύγχρονης νοσηλευτικής ογκολογίας είναι η επιθυμία να κάνει τη διαφορά για τους ανθρώπους που αντιμετωπίζουν προβλήματα καρκίνου (Frank-Stromborg & Johnson, 2008).

Βιβλιογραφία:

- Bakker, D., Strickland, J., MacDonald, C., Butler, L., Fitch, M., Olson, K., & Cummings, G. (2013). The context of oncology nursing practice: An integrative review. *Cancer nursing*, 36(1), 72-88.
- Charalambous, A., Adamakidou, T., Cloconi, C., Charalambous, M., Tsitsi, T., Vondráčková, L., & Bužgová, R. (2017). The quality of oncology nursing care: A cross sectional survey in three countries in Europe. *European Journal of Oncology Nursing*, 27, 45-52.
- Evans, C. K., Sabatier, R., Chinot, O., Loschi, A., Arnaud, S., & Mellinas, M. (2022). Development of advanced practice nursing in oncology and hematology-oncology in France: Early status report. *Bulletin du Cancer*, 109(2), 139-150.
- Frank-Stromborg, M., & Johnson, J. (2008). *Oncology nursing: past, present and future*. Preface. *The Nursing Clinics of North America*, 43(2), ix-xii.
- Galassi, A., Anwarali, S., & Challinor, J. (2023). Global challenges and initiatives in oncology nursing education. *Annals of Palliative Medicine*, 12(3), 63345-63645.
- Ifanti, A. A., Iconomou, G., Viha, A., & Kalofonos, H. P. (2009). Undergraduate nursing students' views on Oncology. A case study in Greece. *Journal of BU ON: Official Journal of the Balkan Union of Oncology*, 14(4), 689-694.
- Sheldon, L. K., & Booker, R. (2023). Growth and development of oncology nursing in North America. *Annals of Palliative Medicine*, 12(5), 1016025-1011025.
- Slusser, K., & Rodriguez, A. L. (2020). Introduction: Perspectives on the Oncology Nursing Workforce. In *Seminars in oncology nursing*, 36(3), 151025.
- Smiley RA, Luaer P, Bienemy C, et al. (2019). The 2017 national nursing workforce survey. *J Nurs Reg*, 9(3), S1-S88.
- Tajjiharajeh, S., Safari, M., Abadi, T.S.H., Abadi, S.S.H., Kargar, M., Panahi, M., Hasani, M. & Ghaedchukamei, Z. (2021). Determining the relationship between emotional intelligence and interpersonal sensitivity with quality of work life in nurses. *J Educ Health Promot*, 10(1), 174.
- van Muilekom, E., Grube, B., & Kelly, D. (2014). European Oncology Nursing Society (EONS) at 30: Much has been achieved, but there is still more to do. *European Journal of Oncology Nursing*, 18(6), 547-548.
- WHO (2022). *Cancer*. Διαθέσιμο στο: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer>

Αναστασία Δρόσου

Νοσηλεύτρια MSc, Προϊσταμένη Ημερήσιας Νοσηλείας Παθολογικού Τομέα, Γ.Α.Ο.Ν.Α. «Ο ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ»

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ογκολογικής Νοσηλευτικής (EONS) έχει καθιερώσει την 18^η Μαΐου ως την Ευρωπαϊκή Ημέρα Νοσηλευτή Ογκολογίας (ECND). Μία ημέρα αναγνώρισης του σημαντικού έργου που παρέχουν οι ογκολογικοί νοσηλευτές σε όλη την Ευρώπη. Ταυτόχρονα όμως, η EONS γιορτάζει φέτος 40 χρόνια από την ίδρυση της. Για 40 χρόνια, δίνει φωνή στον ογκολογικό νοσηλευτή σε όλη την Ευρώπη και ταυτόχρονα παρέχει εξειδίκευση και τεχνογνωσία (Virpi Sulosaar, 2024).

Ως εκ τούτου το φετινό θέμα «Από τη Γνώση στη Δράση: Διαμορφώνοντας το Μέλλον της Ογκολογικής Νοσηλευτικής», αντανακλά και γιορτάζει την 40^η επέτειο της EONS. Ως η μεγαλύτερη ομάδα φροντιστών υγειονομικής περίθαλψης σε περιβάλλοντα φροντίδας του καρκίνου, οι ογκολογικοί νοσηλευτές αλληλοεπιδρούν με τους ογκολογικούς ασθενείς καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα (European Oncology Nursing Society, 2024).

Σκοπός λοιπόν αυτού του editorial είναι να αναδείξει την σπουδαιότητα της ογκολογικής νοσηλευτικής, το υγιές εργασιακό περιβάλλον, την ανθεκτικότητα και την επιστημονική κατάρτιση που αποτελούν τα κλειδιά της επιτυχίας σε μια εποχή που η υγειονομική περίθαλψη αλλάζει ραγδαία.

Με έναυσμα, λοιπόν, τα καθημερινά ζητήματα που αντιμετωπίζουμε ως ογκολογικοί νοσηλευτές στα πλαίσια της παρεχόμενης φροντίδας, θα ήθελα να τονίσω τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν στην αναγνώριση των αναγκών των ατόμων με εμπειρία καρκίνου, αλλά και την υποστήριξη στις οικογένειές τους.

Την παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της θεραπείας, την διαχείριση των επιπλοκών και την παροχή παρηγορητικής φροντίδας. Φροντίδα που παρέχεται με επαγγελματισμό και ενσυναίσθηση με βαθύ αντίκτυπο στις ζωές των ανθρώπων.

Ο ρόλος της ογκολογικής νοσηλευτικής έχει εξελιχθεί για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ανθρώπων που έχουν πληγεί από τον καρκίνο και τις αλλαγές στις μονάδες φροντίδας και θα συνεχίσει να εξελίσσεται. Οι ογκολογικοί νοσηλευτές έχουν αντιμετωπίσει σημαντικές προκλήσεις τα τελευταία χρόνια, όπως η πανδημία Covid-19, η έλλειψη εργατικού δυναμικού, ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας, ανισότητα πρόσβασης στην επιστημονική κατάρτιση και έλλειψη αναγνώρισης του επαγγέλματος (European Oncology Nursing Society, 2024).

Προκειμένου να βελτιωθεί η κατάσταση της ογκολογικής νοσηλευτικής και των συνθηκών εργασίας του νοσηλευτικού εργατικού δυναμικού, οι πρακτικές ηγεσίες νοσηλευτικής πρέπει να ενστερνιστούν σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, στην κλινική πρακτική, στον ακαδημαϊκό χώρο και στους επαγγελματικούς οργανισμούς. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλιστεί η ίση πρόσβαση στη νοσηλευτική εκπαίδευση για τον καρκίνο, η πρόωξη της αναγνώρισης της ειδικότητας της ογκολογικής

νοσηλευτικής καθώς και της έρευνας. Οι ογκολογικοί νοσηλευτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αναγνώριση των ογκολογικών ασθενών σε σχέση με τα ψηφιακά μέσα τεχνολογίας και την ενθάρρυνση τους για χρήση σημειώνοντας την ευεργετικότητα που τους παρέχει αυτή η τεχνολογία, στην παροχή της βέλτιστης φροντίδας (Drury et al., 2023).

Η EONS συμμετέχει με ποικίλες δράσεις στο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Καταπολέμησης του Καρκίνου (σήμερα ένας από τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υγεία) που ξεκίνησε το 2021. Σκοπός του συγκεκριμένου σχεδίου, είναι ο αποτελεσματικότερος έλεγχος του καρκίνου σε όλη την Ευρώπη. Επιπροσθέτως, η οικοδόμηση ενός ισχυρότερου διεπιστημονικού εργατικού δυναμικού για τον καρκίνο είναι ένας από τους στόχους του σχεδίου για τον καρκίνο (European Oncology Nursing Society, 2024).

Στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου έχει αναπτυχθεί ένα ειδικό πρόγραμμα κατάρτισης για την εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας στην ογκολογία με επίκεντρο τον ασθενή. Περιλαμβάνει εξειδικευμένες ογκολογικές νοσηλευτικές παρεμβάσεις που δίνουν έμφαση στην ευεξία των ασθενών, στην ψυχοκοινωνική και διατροφική υποστήριξη. Μόλις πριν από λίγους μήνες ξεκίνησε να το διατίθεται και να εφαρμόζεται σε 100 ογκολογικά κέντρα σε όλη την Ευρώπη. Οι άρτια εκπαιδευμένοι και σωστά υποστηριζόμενοι ογκολογικοί νοσηλευτές, μπορούν να μειώσουν το φορτίο του καρκίνου και να παρέχουν καλύτερη φροντίδα στους ασθενείς. Καθημερινά οι ογκολογικοί νοσηλευτές μεταβαίνουν από τη γνώση στη δράση (European Oncology Nursing Society, 2024).

Όμως, εξίσου σημαντικό είναι να κοιτάσουμε το μέλλον και πώς, μαζί, μπορούμε να συνεχίσουμε να διαμορφώνουμε την ογκολογική νοσηλευτική στην Ευρώπη. Η ECND αποτελεί μια ευκαιρία για τους ογκολογικούς νοσηλευτές να διαδώσουν σε όλη την Ευρώπη την ευαισθητοποίηση σχετικά με το έργο που πράττουν και να υποστηρίξουν την αναγνώριση της ογκολογικής νοσηλευτικής ειδικότητας. Ως οδηγοί καινοτόμων διαδικασιών και πρωτοκόλλων να ηγηθούν και να συνεργαστούν στην κλινική έρευνα.

Χωρίς τους ογκολογικούς νοσηλευτές, η φροντίδα του καρκίνου στην Ευρώπη δεν θα ήταν αυτή που είναι σήμερα (Virpi Sulosaar, 2024).

Βιβλιογραφία:

Drury, A., Parreira, S. T., & de los Rios, C. D. (2023). Preparation and Evaluation of a Professional Development Series for Early-Career Oncology Nurses in Europe. *Clinical Journal of Oncology Nursing*, 27(1). <https://doi.org/10.1188/23.CJON.92-97>

European Oncology Nursing Society: "Check against delivery." (2024). *Annals of Oncology*. [https://doi.org/10.1016/s0923-7534\(23\)03955-8](https://doi.org/10.1016/s0923-7534(23)03955-8)

Virpi Sulosaar. (2024). "From Knowledge to Action: Shaping the future of cancer nursing." https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_24_2573

Νικόλαος Πολίτης

MSc, Παθολογική - Ογκολογική Κλινική Πα.Γ.Ν.Η.

«Από τη γνώση στη δράση: διαμορφώνοντας το μέλλον της Νοσηλευτικής Ογκολογίας»

Η 18^η Μαΐου είναι ημέρα αναγνώρισης του έργου των νοσηλευτών ογκολογίας και του αντίκτυπου που έχουν στους ασθενείς και τις οικογένειες τους καθημερινά. Οι νοσηλευτές ογκολογίας βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της θεραπείας, της φροντίδας, της δια βίου εκπαίδευσης και της έρευνας για τον καρκίνο.

Επιπλέον, αποτελούν κεντρικό συστατικό της φροντίδας για τον καρκίνο παρέχοντας υποστήριξη, συμπόνια και φροντίδα τόσο στους

ασθενείς όσο και στις οικογένειες τους. Είναι αυτοί που υποστηρίζουν τους ασθενείς και τις οικογένειες τους από την ημέρα της διάγνωσης, τους καθοδηγούν κατά τη διάρκεια της θεραπείας, τους ανακουφίζουν σε στιγμές ανάγκης και γιορτάζουν μαζί τις νίκες τους.

Φέτος συμπληρώνονται 40 χρόνια από την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νοσηλευτικής Ογκολογίας (European Oncology Nursing Society). Αυτό αποτελεί μια ευκαιρία ανασκόπησης όλων των δράσεων

που έχει επιτύχει ο οργανισμός τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, αλλά το πιο σημαντικό είναι ο σχεδιασμός για το μέλλον και πως, θα συνεχίσει να διαμορφώνεται η νοσηλευτική ογκολογία στην Ευρώπη. Οι καλά εκπαιδευμένοι και καλά υποστηριζόμενοι νοσηλεύτες ογκολογίας

μπορούν και παρέχουν καλύτερη φροντίδα στους ασθενείς. Ήρθε η ώρα να αναγνωρίσουμε τους εξειδικευμένους Νοσηλεύτες Ογκολογίας σε όλη την Ευρώπη: «Η εξειδίκευση τους είναι ένα από τα κλειδιά της επιτυχίας σε μια εποχή που η υγειονομική περίθαλψη αλλάζει γρήγορα».

Ελεούσα Κατούλη

Νοσηλεύτρια, Προϊσταμένη Ογκολογικής Κλινικής, Γ.Π.Ν. Τρίπολης «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ»

Ο καρκίνος είναι αντικείμενο ομαδικής εργασίας και συνεργασίας. Η θέση των νοσηλευτών στις προσπάθειες που γίνονται για την αντιμετώπιση της νόσου είναι ζωτικής σημασίας. Η αντιμετώπιση της νόσου πρέπει να είναι ουσιαστική σε όλα τα επίπεδα, πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία, έρευνα, παροχή υψηλής ποιοτικής φροντίδας, υποστήριξη των ασθενών και των οικογενειών τους.

Οι Νοσηλεύτες είναι αυτοί που βρίσκονται κοντά σε ασθενείς τόσο στις καλές όσο και στις κακές στιγμές από τη στιγμή της διάγνωσης, σε όλη τη διάρκεια της θεραπείας έως και την ανακουφιστική φροντίδα στο τέλος της ζωής. Είναι οι αυτόπτες μάρτυρες της ταλαιπωρίας των ασθενών σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας της ασθένειας.

Οι Νοσηλεύτες παίζουν σημαντικό ρόλο στη πρόληψη εμφάνισης του καρκίνου συμμετέχοντας σε προγράμματα ενημέρωσης, τόσο στη κοινότητα όσο και στο χώρο εργασίας τους, σχετικά με τους παράγοντες που προδιαθέτουν την εμφάνιση καρκίνου, στην αποφυγή έκθεσης σε αυτούς τους παράγοντες και στην ενίσχυση τους οργανισμού με μέτρα ειδικά ή και γενικά όπως εμβολιασμοί και άσκηση.

Κατά τη διάρκεια της χημειοθεραπείας και ανοσοθεραπείας οι Νοσηλεύτες χορηγούν την αγωγή αποφεύγοντας να προκαλέσουν δυσφορία ή τραυματισμό, ελαχιστοποιούν και ανακουφίζουν τις πιθανές παρενέργειες και την τοξικότητα της θεραπείας με στοχευμένες παρεμβάσεις. Αντιμετωπίζουν τον ασθενή σαν μια ολότητα εστιάζοντας στην αντιμετώπιση προβλημάτων όπως π.χ. ο πόνος, η υποθρεψία, η κόπωση και οι συναισθηματικές αντιδράσεις. Οι Νοσηλεύτες στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών καλλιεργώντας τη δυνατότητα να ζήσουν τη φυσιολογικότερη ζωή γι' αυτούς με βάση τις

προσωπικές επιλογές τους κατά τη διάρκεια της θεραπείας.

Από τη στιγμή που θα τεθεί η διάγνωση οι Νοσηλεύτες είναι δίπλα στον ασθενή βοηθώντας τον να αναρρώσει και υποστηρίζοντάς τον σε όλη τη φάση της αποκατάστασης. Οι Νοσηλεύτες συναντούν τους ασθενείς σε στιγμές μεγάλης αγωνίας, πόνου και ανασφάλειας και για να είναι αποτελεσματικοί πρέπει να κατέχουν δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους ασθενείς. Οι ασθενείς μέσω συζήτησης με τους νοσηλεύτες αναζητούν πληροφορίες και γι' αυτό το λόγο οι τελευταίοι πρέπει να έχουν δεξιότητες επικοινωνίας λεκτικής και μη. Η επικοινωνία συμβάλλει στη συμμόρφωση των ασθενών στη θεραπεία, ενισχύει την ελπίδα μειώνει το άγχος και το φόβο του θανάτου, ενώ βοηθάει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών και των οικείων του.

Η παροχή ποιότητας φροντίδας σε ασθενή με καρκίνο συμβάλλει να διασφαλιστεί το δικαίωμα της αξιοπρέπειας και του σεβασμού των ατόμων στη πιο δύσκολη στιγμή της ζωής τους. Οι Νοσηλεύτες έχουν ηθική ευθύνη να κοινοποιούν τις πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο ανάπτυξης καρκίνου, στους συγγενείς των ασθενών, με τρόπο κατανοητό και όσο το δυνατόν ακριβέστερο. Επιπλέον ενθαρρύνουν την οικογένεια να συμμετέχει στη φροντίδα του ασθενούς υποστηρίζοντας τους και παραπέμποντάς τους στο κατάλληλο μέλος της επιστημονικής ομάδας για την επίλυση προβλημάτων που δεν μπορούν να επιλυθούν με την υιοθέτηση νοσηλευτικών μέτρων.

Η παροχή φροντίδας στους ασθενείς με νεοπλασμάτα μπορεί να είναι συναισθηματικά εξουθενωτική για τους νοσηλεύτες, με τα συναισθήματά τους να επηρεάζουν τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της φροντίδας των ασθενών τους.

Σουλτάνα Στραβέλα

Νοσηλεύτρια, MSc, Προϊσταμένη Ογκολογικής Κλινικής & Τμήματος Εξωτερικής Χημειοθεραπείας, Π.Γ.Ν. Λάρισας

«Οι Νοσηλεύτες Ογκολογίας σε όλη την Ευρώπη γιορτάζουν το ECND24!»

Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ογκολογικής Νοσηλευτικής (EONS) έχει θεσπίσει την 18^η Μαΐου ως την Ευρωπαϊκή Ημέρα Νοσηλευτή Ογκολογίας (ECND). Οι εκδηλώσεις για την ECND έχουν σκοπό να τιμήσουν την σπουδαιότητα της ογκολογικής νοσηλευτικής και να αναγνωρίσουν την θετική επίδραση των νοσηλευτών ογκολογίας και την βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας στους ασθενείς με καρκίνο.

Η υγεία σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO, 1946) ορίζεται ως η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας. Με πρόσφατα δεδομένα του Π.Ο.Υ. ο καρκίνος είναι η κύρια αιτία θανάτου παγκοσμίως, αντιπροσωπεύοντας σχεδόν 10 εκατομμύρια θανάτους το 2020 ή σχεδόν έναν στους έξι θανάτους. Οι πιο συχνόι τύποι καρκίνου το 2020 είναι:

- Μαστού (2.260.000 εκατομμύρια περιπτώσεις).
- Πνεύμονα (2.210.000 εκατομμύρια περιπτώσεις).
- Παχέος εντέρου και του ορθού (1.930.000 εκατομμύρια

περιπτώσεις).

- Προστάτη (1.410.000 εκατομμύρια περιπτώσεις).
  - Δέρματος (μη-μελάνωμα, 1.200.000 εκατομμύρια περιπτώσεις).
  - Στομάχου (1.090.000 εκατομμύρια περιπτώσεις).
- Οι πιο συχνές αιτίες θανάτου από καρκίνο το 2020 ήταν:
- Πνεύμονα 1.800.000 εκατομμύρια.
  - Κόλον και ορθό 916.000 χιλιάδες θάνατοι.
  - Ήπαρ 830.000 χιλιάδες θάνατοι.
  - Στομάχου 769.000 χιλιάδες θάνατοι.
  - Μαστού 685.000 χιλιάδες θάνατοι.

Αξιοσημείωτο είναι ότι κάθε χρόνο, περίπου 400.000 παιδιά εμφανίζουν καρκίνο. Οι πιο συχνόι καρκίνοι διαφέρουν μεταξύ των χωρών. Ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας είναι ο πιο συχνός σε 23 χώρες.

Οι Νοσηλεύτες Ογκολογίας σε όλη την Ευρώπη χρησιμοποίησαν το ECND24 για να ευαισθητοποιήσουν το έργο που κάνουν και να

συνηγορήσουν υπέρ της αναγνώρισης των εξειδικευμένων νοσηλευτών για τον καρκίνο.

Το θέμα της Ευρωπαϊκής Ημέρας Νοσηλευτικής κατά του Καρκίνου φέτος: «Από τη Γνώση στη Δράση: Διαμορφώνοντας το μέλλον της Νοσηλευτικής για τον καρκίνο σε όλη της Ευρώπη» αντανακλά και γιορτάζει το γεγονός ότι το 2024 είναι η 40ή επέτειος της EONS. Αυτό αποτελεί μια ευκαιρία να ανατρέξουμε σε όλα όσα έχουν επιτευχθεί τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, αλλά το πιο σημαντικό είναι να κοιτάξουμε το μέλλον και πώς, μπορούμε να συνεχίσουμε να διαμορφώνουμε την Ογκολογική Νοσηλευτική στην Ευρώπη.

Ανταποκρινόμενη στις νέες προκλήσεις, η Ογκολογική Νοσηλευτική εστιάζεται στην παροχή ποιοτικής φροντίδας βασισμένη στις ανάγκες, τους στόχους και τις επιθυμίες των ογκολογικών ασθενών και των οικογενειών τους. Παρέχει εξατομικευμένες υπηρεσίες υγείας, ανεξάρτητα από το προσδόκιμο επιβίωσης, αξιοποιώντας το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και τις υπάρχουσες υποδομές και υπηρεσίες.

Η αποτελεσματική ανταπόκριση στις αυξημένες απαιτήσεις διαχείρισης των ασθενών με καρκίνο και η παροχή ποιοτικής φροντίδας, προϋποθέτουν νοσηλευτές με εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες στην Ογκολογική Νοσηλευτική, δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας, συνεργατικότητα με άλλους επαγγελματίες υγείας, ικανότητα προσαρμογής στο στρεσογόνο ογκολογικό περιβάλλον και διαχείρισης θεμάτων υγιεινής και ασφάλειας. Επίσης απαιτούνται εκπαιδευτικές και ερευνητικές δεξιότητες. Λειτουργούν ως συνήγοροι των ασθενών, είναι σύμβουλοι, συντονιστές φροντίδας, μάντζερ, μέντορες νέων νοσηλευτών. Εργάζονται ομαδικά ως μέλη της διεπιστημονικής ομάδας υγείας και έχουν διοικητικές αρμοδιότητες. Αξιολογούν ολιστικά τον ασθενή και την οικογένειά του, τους εκπαιδεύουν και τους υποστηρίζουν ψυχολογικά, παρέχουν σωματική φροντίδα και διαχειρίζονται ικανοποιητικά τα συμπτώματά τους.

Στην Ογκολογία και την Ογκολογική Νοσηλευτική παρατηρείται τεράστια ανάπτυξη στην επιστημονική γνώση και τις τεχνολογικές εφαρμογές, που απαιτούν συνεχή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού. Η ασφαλής χορήγηση χημειοθεραπευτικών φαρμάκων, η φροντίδα της ακτινοδερματίτιδας και η εκτέλεση ασκήσεων σε γυναίκες μετά από μαστεκτομή αποτελούν μερικές ενδεικτικές περιπτώσεις. Οι νοσηλευτικές παρεμβάσεις πρέπει να ακολουθούν κατευθυντήριες οδηγίες και πρακτικές βασισμένες σε ενδείξεις και να στοχεύουν στην παροχή ολιστικής φροντίδας. Επιπλέον, η άσκηση καλής κλινικής πρακτικής οφείλει να καλύπτει τις ιδιαιτερότητες της φροντίδας των ασθενών με προχωρημένη νόσο, όπως μπορεί να είναι η ταυτόχρονη παρουσία και ανάγκη φροντίδας πολλών συμπτωμάτων εντός ή εκτός νοσοκομείου, η επιθυμία ορισμένων ασθενών για χρήση εναλλακτικών και συμπληρωματικών θεραπειών, η διαχείριση καταστάσεων που εγείρουν ηθικούς προβληματισμούς, όπως η συγκατάθεση σε νέες θεραπείες, η άρνηση θεραπείας, η φροντίδα τελικού σταδίου, η ευθανασία, καθώς και θέματα διαπολιτισμικής νοσηλευτικής που μπορεί να προκύψουν.

Γενικά, η παροχή ποιοτικής φροντίδας προϋποθέτει Ογκολογικούς Νοσηλευτές με καλή προπτυχιακή εκπαίδευση και εξειδίκευση μέσω προγραμμάτων συνεχιζόμενης μεταπτυχιακής εκπαίδευσης. Επίσης απαιτείται μεγαλύτερη αυτονομία, ακριβής προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων, δυνατότητα συνταγογράφησης, γραμματειακή υποστήριξη, ενώ τέλος η διάθεση οικονομικών πόρων για την υλοποίηση ερευνητικών προτάσεων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και διάθεση έντυπου πληροφοριακού υλικού θα μεγιστοποιήσει το αποτέλεσμα.

Για να διαχειριστούν τη νόσο και τα συνοδά προβλήματα που προκαλεί, οι ασθενείς απαιτείται να έχουν ακριβείς πληροφορίες που σχετίζονται με την κατάσταση τους και τις οποίες κρίνουν ως σημαντικές κατά το χρόνο αναφοράς. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία επιθυμούν να γνωρίζουν όλη την αλήθεια για τη νόσο, αλλά οι Νοσηλευτές πρέπει να αναγνωρίζουν και να σέβονται τυχόν επιθυμία τους να διατηρηθεί κάποια ασάφεια σχετικά με το μέλλον, ειδικά για λεπτομέρειες που αφορούν την τελική πρόγνωση. Στη διαδικασία αυτή, το νοσηλευτικό προσωπικό διαδραματίζει κεντρικό ρόλο, λόγω της συνεχούς και άμεσης επαφής με τους ασθενείς σε σύγκριση με άλλους επαγγελματίες υγείας. Δημιουργεί την κατάλληλη υποδομή για την ανάπτυξη συναισθηματικής επαφής και θεραπευτικής σχέσης και εστιάζει καλύτερα σε ανάγκες και επιθυμίες, στα ογκολογικά τμήματα.

Ήρθε η ώρα να αναγνωρίσουμε τους Εξειδικευμένους Νοσηλευτές Ογκολογίας σε όλη την Ευρώπη: «Η ανθεκτικότητα και η εξειδίκευσή τους είναι τα κλειδιά της επιτυχίας σε μια εποχή που η υγειονομική περίθαλψη αλλάζει με ταχείς ρυθμούς».

Βιβλιογραφία:

- Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, et al. Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon: International Agency for Research on Cancer; 2020 (<https://gco.iarc.fr/today>, accessed February 2021).
- de Martel C, Georges D, Bray F, Ferlay J, Clifford GM. Global burden of cancer attributable to infections in 2018: a worldwide incidence analysis. *Lancet Glob Health*. 2020;8(2):e180-e190.
- Assessing national capacity for the prevention and control of noncommunicable diseases: report of the 2019 global survey. Geneva: World Health Organization; 2020
- Haylock PJ. (2010). Advanced cancer: Emergence of a new survivor population. *Semin Oncol Nurs* 2010, 26: 144-150
- Bahti T. Coping issues among people living with advanced cancer. *Semin Oncol Nurs* 2010, 26:1751-82
- Cohen MZ, Ferrell BR, Vrabel M, Visovsky C, Schaefer B. What does it mean to be an oncology nurse? Reexamining the life cycle concepts. *Oncol Nurs Forum* 2010, 37(5):561-570
- Palos GR, Mendoza TR, Liao KP, Anderson KO, Garcia-Gonzalez A, Hahn K, et al. Caregiver symptom burden: the risk of caring for an underserved patient with advanced cancer. *Cancer* 2011, 117:1070-9

Χρυσή Δαμιανού

Νοσηλεύτρια, MSc, Ογκολογικό – Παθολογικό Τμήμα, Γ.Α.Ν.Π. «ΜΕΤΑΞΑ»

Στυλιανή Κουτσάκη

Νοσηλεύτρια, MSc, Ογκολογικό – Παθολογικό Τμήμα, Γ.Α.Ν.Π. «ΜΕΤΑΞΑ»

Κάθε χρόνο στις 18 Μαΐου, η Ευρωπαϊκή Ημέρα Νοσηλευτή Ογκολογίας όπως έχει καθιερωθεί από την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νοσηλευτικής Ογκολογίας, European Oncology Nursing Society – EONS εστιάζει σε ένα διαφορετικό θέμα που αφορά την αναγνώριση της προσφοράς και το θετικό αντίκτυπο του έργου που αρμόζει στους Νοσηλευτές για τον καρκίνο πανευρωπαϊκά.

Το 2024 η EONS γιορτάζει τα 40 χρόνια λειτουργίας με θέμα: «Από

τη Γνώση στη Δράση - Διαμορφώνοντας το Μέλλον της Ογκολογικής Νοσηλευτικής».

Η ημέρα αυτή δίνει βήμα στους Ογκολογικούς Νοσηλευτές να αναδείξουν τη σημαντικότητα του λειτουργήματός τους. Η Ογκολογική Νοσηλευτική βασίζεται στην εξειδικευμένη γνώση και την κατάρτιση των νοσηλευτών, οι οποίοι καλούνται να παρέχουν καθημερινά υψηλής ποιότητας φροντίδα μέσω των συνεχόμενων και ανανεωμένων

κατευθυντήριων οδηγιών.

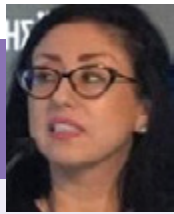
Σκοπός της EONS να εστιάσει στην ένταξη καινοτόμων ιδεών, μεθόδων και μέσων τεχνολογίας που να εμπλέκουν το κοινό και τα άτομα με εμπειρία καρκίνου στην παρεχόμενη φροντίδα υγείας. Η Ογκολογία αποτελεί έναν από τους πιο καίριους και συνεχώς εξελισσόμενους κλάδους της ιατρικής. Ασχολείται με την παθοφυσιολογία, την σταδιοποίηση, τη διαφοροποίηση και παράλληλα με την πρόληψη της νόσου. Ακολούθως, επιτακτική ανάγκη αποτελεί η εκπαίδευση του νοσηλευτικού προσωπικού που εργάζεται σε κάθε χώρο με πάσχοντες από καρκίνο.

Η εδραίωση και ο εορτασμός της Ευρωπαϊκής ημέρας Νοσηλευτών Ογκολογίας μας βοηθάει να μην ξεχνάμε ότι βασικός συνοδοιπόρος των καρκινοπαθών είναι άτομα εκπαιδευμένα, με υψηλό αίσθημα ευθύνης

απέναντι στον συνάνθρωπο που δίνει καθημερινά τον δικό του άνισο αγώνα ενάντια στη νόσο που ονομάζεται «καρκίνος».

Τροχοπέδη για την ποιοτική νοσηλευτική φροντίδα αποτελεί η υποστελέχωση των νοσοκομειακών δομών που συμβαίνει σε παγκόσμιο επίπεδο, εξαιτίας των υπευθύνων χάραξης πολιτικής που αδυνατούν να κατανοήσουν την σπουδαιότητα του ρόλου των Νοσηλευτών στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Ευελπιστούμε ότι η 18^η Μαΐου 2024 θα αποτελέσει το εφαλτήριο για την αναγνώριση της συνεισφοράς των αφανών ηρώων και της σπουδαιότητας της θέσης τους, ώστε να ενισχυθούν με κάθε μέσο, με σκοπό να πετυχαίνουν την ολιστική κάλυψη των πολύπλοκων αναγκών των πασχόντων.

Αναστασία Γεωργιάδου

Νοσηλεύτρια, MSc, PhD(c), Μονάδα Βραχείας Νοσηλείας Χ.Μ.Θ., Π.Γ.Ν. Αλεξανδρούπολης

Η 18^η Μαΐου αποτελεί μια σημαντική ημέρα για την αναγνώριση και την ανάδειξη του έργου των Ογκολογικών Νοσηλευτών σε όλη την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ογκολογικής Νοσηλευτικής έχει θεσπίσει αυτήν την ημερομηνία ως την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ογκολογικού Νοσηλευτή, με στόχο να προβάλλει τη σπουδαιότητα του ρόλου τους και να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα που αφορούν την ογκολογική φροντίδα.

Οι Νοσηλεύτες που ειδικεύονται στην ογκολογία διαδραματίζουν έναν κρίσιμο ρόλο στην παροχή υψηλής ποιότητας φροντίδας στους ασθενείς με καρκίνο. Το έργο τους δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή άμεσης φροντίδας αλλά επεκτείνεται και στην πρόληψη του καρκίνου, την έγκαιρη ανίχνευση, τη διαχείριση των συμπτωμάτων και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των ασθενών και των οικογενειών τους. Μέσα από τις διεπιστημονικές συνεργασίες και την εκπαίδευση, συμβάλλουν καθοριστικά στη βελτίωση των αποτελεσμάτων θεραπειών και φροντίδας.

Το 2024, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ογκολογικής Νοσηλευτικής γιορτάζει τα 40 χρόνια από την ίδρυσή της, και το θέμα της φετινής Ευρωπαϊκής Ημέρας Ογκολογικού Νοσηλευτή είναι «Από τη Γνώση στη Δράση: «Διαμορφώνοντας το μέλλον της Ογκολογικής Νοσηλευτικής». Η φετινή θεματική ενότητα υπογραμμίζει τη μετάβαση από τη θεωρητική γνώση στην πρακτική εφαρμογή, προωθώντας την ενσωμάτωση καινοτόμων μεθόδων και ψηφιακών μέσων τεχνολογίας για τη βελτίωση της

παρεχόμενης φροντίδας υγείας στα άτομα με καρκίνο.

Η εξέλιξη της Ογκολογικής Νοσηλευτικής απαιτεί την προσαρμογή και υιοθέτηση νέων προσεγγίσεων και τεχνολογιών. Η χρήση ψηφιακών μέσων και τεχνολογίας στην παροχή υπηρεσιών υγείας έχει πλέον καθιερωθεί ως απαραίτητο εργαλείο. Οι επαγγελματίες αυτοί βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των εξελίξεων, διασφαλίζοντας ότι οι ασθενείς λαμβάνουν την βέλτιστη δυνατή φροντίδα.

Η Ευρωπαϊκή Ημέρα Ογκολογικού Νοσηλευτή είναι μια ευκαιρία να αναδείξουμε και να τιμήσουμε την προσφορά αυτών των εξειδικευμένων επαγγελματιών στον τομέα της υγείας. Μέσω των εκδηλώσεων και των δράσεων που διοργανώνονται κάθε χρόνο, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ογκολογικής Νοσηλευτικής, προωθεί τη σημασία της Ογκολογικής Νοσηλευτικής και την επιρροή της στην ευρωπαϊκή κοινότητα. Η φετινή Ευρωπαϊκή Ημέρα Ογκολογικού Νοσηλευτή αποτελεί πρόκληση για όλους τους επαγγελματίες του τομέα να δράσουν, να καινοτομήσουν και να συνεχίσουν να προσφέρουν υψηλού επιπέδου φροντίδα, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με καρκίνο.

Ας αξιοποιήσουμε αυτή την ημέρα για να φωτίσουμε το πολύτιμο έργο των νοσηλευτών ογκολογίας, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και το πάθος τους. Ας δεσμευτούμε όλοι να ενισχύσουμε τις προσπάθειές τους, ώστε κάθε ασθενής να αισθάνεται την υποστήριξη και την φροντίδα που αξίζει, ανοίγοντας δρόμους για ένα μέλλον γεμάτο ελπίδα και υγεία.

Αικατερίνη Παπαγιαννοπούλου, Χρυσούλα Κουλουκούρα, Βαλσάμω Ντούλα, Χριστίνα Κουκουφίκη

«Νοσηλεύτης Ογκολογίας: Η συνδρομή του στη φροντίδα των ασθενών με καρκίνο»

Ο καρκίνος παραμένει ένα τεράστιο πρόβλημα υγείας που παρά τις τεχνολογικές εξελίξεις, τις επιστημονικές ανακαλύψεις και τις εξειδικευμένες εφαρμογές, αντιμετωπίζεται από τους ανθρώπους με φόβο και αγωνία. Για πολλούς η διάγνωση του καρκίνου είναι συνασφασμένη με το θάνατο. Στον τομέα της ογκολογίας η ανανέωση της γνώσης και οι ανακαλύψεις δίνουν ελπίδα, παρατείνουν ζωές

και προτείνουν νέους τρόπους της βελτίωσης της φροντίδας και της υποστήριξης των ανθρώπων που στο πέρασμα της ζωής τους συναντήθηκαν με τον καρκίνο.

Οι Νοσηλεύτες Ογκολογίας αποδέχονται την πρόκληση της πολυδιάστατης και εξειδικευμένης φροντίδας στον ασθενή με καρκίνο, χωρίς να παύουν να αναγνωρίζουν τη μοναδική, ψυχολογικά, κοινωνικά,

πολιτισμικά αλλά και σωματικά, εμπειρία του καρκίνου που βιώνει το άτομο. Στο πλαίσιο της ογκολογίας η παροχή φροντίδας προϋποθέτει δεξιότητες, γνώσεις και κριτική σκέψη που αποκτώνται με την κλινική εμπειρία και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Για πολλά άτομα η διάγνωση του καρκίνου αποτελεί ένα στίγμα με πολλαπλές εκφράσεις, όπως το στίγμα του πόνου, του υποφέρειν, του επικείμενου θανάτου. Η διαδρομή μέσα από την εμπειρία του καρκίνου δεν είναι ποτέ μονοδιάστατη. Ο Νοσηλευτής καλείται να διαδραματίσει ένα σημαντικό υποστηρικτικό ρόλο προσφέροντας την κατάλληλη βοήθεια του στους ασθενείς, ώστε να διαχειριστούν τη νόσο, τη θεραπεία και την έκβαση της αρρώστιας.

Βιβλιογραφικά αναφέρεται ότι το νοσηλευτικό προσωπικό μπορεί να επηρεάσει τον ασθενή εφόσον όμως διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις σε θέματα αντιμετώπισης ψυχοσυναισθηματικών αντιδράσεων όπως η θλίψη ή το αίσθημα της απώλειας. Αλλά και οι ασθενείς «θέλουν πρώτα από όλα η φροντίδα να τους παρέχεται από ικανούς – εκπαιδευμένους Νοσηλευτές που θα τους καλλιεργούν συναισθήματα εμπιστοσύνης, ασφάλειας, ηρεμίας και να εμπλέκονται ενεργά στη θεραπεία και υποστήριξη τους». Σημαντική παράμετρος θεωρείται και ο επαγγελματισμός του νοσηλευτή καθώς διαθέτει την ικανότητα να εφαρμόζει τεκμηριωμένη με ενδείξεις φροντίδα και πρωτόκολλα. Έχει παρατηρηθεί ασθενείς που προέρχονται από μια διαφορετική κουλτούρα ή ένα άλλο σύστημα υγείας επισμαίνουν την κλινική δεξιότητα ως την πιο σημαντική συμπεριφορά φροντίδας και βασική προϋπόθεση προκειμένου να δημιουργήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και υποστήριξης με τους νοσηλευτές. Αυτό διαφαίνεται και μέσα από τα λόγια τους: «Έχουμε ανάγκη από νοσηλευτικό προσωπικό με γνώσεις, ικανότητες επικοινωνίας, κατανόηση και να χαρακτηρίζεται από ανθρώπινο ενδιαφέρον». Η παρουσία του Νοσηλευτή δίπλα στον ασθενή αποτελεί προϋπόθεση για τη δημιουργία σχέσης και καλής επικοινωνίας. Αυτή η σχέση αποκτά θεραπευτικό χαρακτήρα και επηρεάζει πτυχές της προσωπικότητας τόσο του ασθενούς όσο και του Νοσηλευτή. Αυτό αναδεικνύουν και οι μαρτυρίες: «Προσπαθούν να ακούσουν τις σκέψεις, τους φόβους, τις ανησυχίες μας αλλά και να ανακουφίσουν το ψυχικό, πνευματικό, συναισθηματικό μας υποφέρειν».

Σε μελέτες που διενεργήθηκαν στα διάφορα στάδια της πορείας της νόσου όπως στη διάγνωση αλλά και στο τελικό στάδιο της νόσου οι Νοσηλευτές επισμαίνουν την αξία και τη σημασία της εξατομικευμένης φροντίδας που δίνει νόημα και σέβεται την προσωπικότητα των ασθενών και τη θρησκευτική τους ταυτότητα. Ακόμη και όταν τίποτε

άλλο δεν μπορεί να γίνει για να θεραπευτεί το ανθρώπινο σώμα, η φροντίδα φαίνεται ότι παραμένει το μοναδικό είδος θεραπείας. Σε αυτό το στάδιο δοκιμάζονται οι πολιτισμικές συνήθειες, τα ήθη και έθιμα, οι θρησκευτικές και πνευματικές αντιλήψεις τόσο του ασθενή όσο και του Νοσηλευτή. Η εμπειρία της φροντίδας των ασθενών που πεθαίνουν δεν είναι μια εύκολη διαδικασία. Ο Νοσηλευτής καλείται να είναι παρών, να παρηγορεί, να ανακουφίζει τον πόνο, βοηθώντας στην άμβλυση του φόβου και του άγχους που βιώνουν οι ασθενείς όταν αντιμετωπίζουν το θάνατο.

Η φροντίδα που παρέχεται στο πλαίσιο της ανακουφιστικής αν και έχει διεπιστημονικό χαρακτήρα αποτελεί νοσηλευτικό ενδιαφέρον και υπόθεση. Το προσωπικό ενδιαφέρον των Νοσηλευτών βοηθά στην καλύτερη αντίληψη, κατανόηση και στην παροχή της καλύτερης δυνατής φροντίδας στο τέλος της ζωής. Η εμπειρία της φροντίδας του ασθενή με καρκίνο στο τελικό στάδιο αν και είναι μια εξαιρετική απαιτητική διαδικασία αποτελεί πηγή έντονης συναισθηματικής φόρτισης.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η παρουσία του Νοσηλευτή δίπλα στον ασθενή στο πλαίσιο της «σιωπηλής συνοδείας» «κοντά του αλλά και στο παρασκήνιο». Αυτό σημαίνει την απομάκρυνση του Νοσηλευτή όταν ο ασθενής νοιώθει καλύτερα ή ακόμη και όταν ο ίδιος το επιθυμεί για να δοθεί χώρος στους οικείους του αλλά και την τροποποίηση της φροντίδας ανάλογα με τις ανάγκες του ασθενή. Μια ιδιαίτερη σχέση εμπιστοσύνης διαμορφώνεται όταν οι Νοσηλευτές δεν είναι μόνο επαγγελματίες υγείας αλλά υιοθετούν μια ανθρώπινη στάση όπου:

- Προσεγγίζουν ολιστικά το άτομο.
- Δείχνουν κατανόηση στον πόνο (σωματικό και ψυχικό).
- Έχουν επίγνωση των αναγκών ακόμα και όταν δεν εκφράζονται,
- Παρέχουν άνεση χωρίς να έχει ζητηθεί,
- Είναι αξιόπιστοι.
- Έχουν ενσυναίσθηση.

Όλα αυτά τα στοιχεία ενισχύουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε κάθε στάδιο της νόσου. Αν θέλουμε να συνοδέψουμε τον ασθενή σε όλη τη διαδρομή της ασθένειας του οφείλουμε να επαναπροσδιορίσουμε το ρόλο μας, εγκαταλείποντας την αμυντική συμπεριφορά που αρκετές φορές υιοθετούμε και να διεκδικήσουμε μέσω της εκπαίδευσης και της συνεργασίας μεταξύ των ειδικών της Νοσηλευτικής ένα πιο ενεργό ρόλο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ασθενή αλλά και του συστήματος υγείας.

Αιτήματα για Αμοιβαίες Μετατάξεις Νοσηλευτών (Μάιος 2024)

1. Νοσηλεύτρια Π.Ε. από το Γ.Ν. Χαλκίδας επιθυμεί αμοιβαία μετάταξη προς το Γ.Ν. Σύρου.
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6971501724
2. Νοσηλεύτρια Τ.Ε. από τον Δήμο Ιεράπετρας (δόκιμη υπάλληλος) επιθυμεί αμοιβαία μετάταξη προς Δήμους Αθηνών, Μεσόγεια Αττικής και γύρω περιοχές, Ωρωπού, Χαλκίδας, Λουτρακίου, Κορίνθου, Πάτρας και γύρω περιοχές, Πρεβέζης, Άκτιου Βόνιτσας, Λευκάδας, Ιωαννίνων. **Τηλέφωνο επικοινωνίας:** 6945223799
3. Νοσηλεύτρια Τ.Ε. από το Γ.Ν.Α. «ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ» επιθυμεί αμοιβαία μετάταξη για το με Γ.Ν.Ν.Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ – ΠΑΤΗΣΙΩΝ. **Τηλέφωνο επικοινωνίας:** 6980474662
4. Νοσηλεύτρια Τ.Ε. από το Π.Γ.Ν.Θ. «ΑΧΕΠΑ» επιθυμεί αμοιβαία μετάταξη προς Νοσοκομεία της Αθήνας.
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6987389329

24^ο

Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΠΑ.ΣΥ.Ν.Ο. - Ε.Σ.Υ

Θεσμός για τα
Νοσηλευτικά Δρώμενα

Πανελλήνια Συνδικαλιστική Νοσηλευτική
Ομοσπονδία του Ε.Σ.Υ.

ΝΑΥΠΛΙΟ

11-14

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

2024

διοργάνωση:
 PROOPSIS
Consulting S.A.

ξενοδοχείο:
 AMALIA HOTEL
NAFPLIO